

Lleis

Llei 21/2018, del 13 de setembre, d'impuls de la transició energètica i del canvi climàtic (Litecc)

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 13 de setembre del 2018 ha aprovat la següent:
Llei 21/2018, del 13 de setembre, d'impuls de la transició energètica i del canvi climàtic (Litecc)

Índex

- Exposició de motius
- Capítol primer. Disposicions generals
- Article 1. *Objecte*
- Article 2. *Finalitats*
- Article 3. *Definicions*
- Article 4. *Principis rectors*
- Article 5. *Jerarquia de les accions de la transició energètica*
- Article 6. Objectius
- Article 7. Observació sistemàtica i registre
- Article 8. Innovació i recerca
- Article 9. Fons verd
- Capítol segon. Estratègia i òrgans
- Article 10. Estratègia energètica nacional i de lluita contra el canvi climàtic
- Article 11. Comissió Nacional de l'Energia i del Canvi Climàtic
- Article 12. Oficina de l'Energia i del Canvi Climàtic
- Article 13. Servei Meteorològic Nacional
- Capítol tercer. Mesures de la transició energètica
- Secció primera. Sector elèctric
- Article 14. Comptatge d'energia elèctrica
- Article 15. Gestió de la càrrega de la xarxa
- Article 16. Funció de l'operador del sistema elèctric en la transició energètica
- Article 17. Tarifes elèctriques i serveis afins
- Article 18. Transmissió d'energia elèctrica per un abonat a tercers
- Secció segona. Energies renovables i tecnologies d'alta eficiència energètica
- Article 19. Foment de les fonts d'energia renovables
- Article 20. Producció elèctrica
- Article 21. Comercialització de certificats d'energia elèctrica d'origen 100% renovable
- Article 22. Autoconsum d'energia elèctrica
- Article 23. Distribució i venda de calor útil
- Article 24. Instal·lacions de cogeneració
- Article 25. Mesures urbanístiques i constructives
- Article 26. Ajuts a la generació elèctrica distribuïda i a l'autoconsum
- Secció tercera. Informació i protecció dels usuaris
- Article 27. Indicadors de la transició energètica i del canvi climàtic
- Article 28. Informació sobre els consums
- Article 29. Qualitat i garantia del subministrament elèctric
- Article 30. Informació sobre el preu dels hidrocarburs

Article 31. Qualificació de l'eficiència energètica
Article 32. Repartiment dels costos en instal·lacions tèrmiques centralitzades
Secció quarta. Foment de l'estalvi energètic i de l'eficiència energètica
Article 33. Foment de l'estalvi energètic i de l'eficiència energètica
Article 34. Eficiència energètica en l'edificació
Article 35. Qualificació de l'eficiència energètica en l'edificació
Article 36. Empreses de serveis energètics
Secció cinquena. Mobilitat
Article 37. Mobilitat sostenible
Article 38. Transport públic
Article 39. Concessions d'altres tipus de serveis públics
Article 40. Vehicles
Article 41. Càrrega de vehicles elèctrics i híbrids endollables
Secció sisena. Rol exemplar de l'Administració Pública
Article 42. Rol exemplar de l'Administració Pública
Secció setena. Altres mesures
Article 43. Capacitació per exercir en el context de la transició energètica
Article 44. Registre energètic nacional
Article 45. Precarietat energètica
Article 46. Protecció de les persones i del medi ambient
Capítol quart. El canvi climàtic
Article 47. Acció nacional sobre canvi climàtic
Article 48. L'inventari nacional de gasos d'efecte d'hivernacle
Article 49. La mitigació de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle
Article 50. Mercat nacional de compensació d'emissions de gasos d'efecte d'hivernacle
Article 51. La compensació d'emissions
Article 52. Economia circular
Article 53. Foment de l'adaptació al canvi climàtic i augment de la resiliència als seus efectes
Article 54. Integració del canvi climàtic en polítiques, plans, estratègies i programes
Article 55. Sensibilització i educació en relació amb el canvi climàtic
Capítol cinquè. Infraccions i sancions
Article 56. Tipificació de les infraccions
Article 57. Infraccions lleus
Article 58. Infraccions greus
Article 59. Infraccions molt greus
Article 60. Responsables de les infraccions
Article 61. Prescripció de les infraccions
Article 62. Sancions
Article 63. Sanció d'infraccions concurrents
Article 64. Criteris de graduació de les sancions
Article 65. Prescripció de les sancions
Article 66. Execució de les sancions
Capítol sisè. Procediment sancionador
Article 67. Procediment sancionador
Disposició transitòria primera
Disposició transitòria segona
Disposició transitòria tercera
Disposició transitòria quarta
Disposició transitòria cinquena
Disposició transitòria sisena
Disposició transitòria setena
Disposició transitòria vuitena

Disposició transitòria novena
Disposició transitòria desena
Disposició transitòria onzena
Disposició transitòria dotzena
Disposició transitòria tretzena
Disposició derogatòria primera
Disposició derogatòria segona
Disposició final primera
Disposició final segona
Disposició final tercera
Disposició final quarta
Disposició final cinquena
Disposició final sisena
Disposició final setena
Disposició final vuitena
Disposició final novena
Disposició final desena
Disposició final onzena
Disposició final dotzena
Disposició final tretzena
Disposició final catorzena
Disposició final quinzena
Disposició final setzena
Disposició final dissetena
Disposició final divuitena

Exposició de motius

En el marc de les polítiques adreçades al desenvolupament sostenible d'Andorra, que tenen com a objectiu final un model de societat futura on el creixement econòmic, la cohesió social i la protecció del medi ambient es tractin com tres aspectes d'un únic repte estratègic, l'energia esdevé un element clau, donat que és un motor essencial del desenvolupament humà, permet la possibilitat de generar riquesa i és fonamental per al desenvolupament dels països.

La cinquena avaluació del Grup Intergovernamental Científic sobre el Canvi Climàtic, publicada el 2014, indica que els impactes del canvi climàtic ja són reals i costosos, i que seran molt més alts a mesura que augmentin les temperatures globals. El Consell de Seguretat de les Nacions Unides, per la seva part, ha identificat des del 2007 el fet que el canvi climàtic suposa un risc col·lectiu major i ha reconegut recentment que és un factor multiplicador d'altres riscos per a la seguretat global.

Els ecosistemes de muntanya com els nostres han estat identificats com uns dels més vulnerables a aquests canvis, tant pel que fa als impactes a les poblacions que hi viuen, com als serveis ecològics que ofereixen.

Andorra és, com tots els altres estats de la col·lectivitat internacional, un actor que contribueix a l'efecte d'hivernacle i que en pateix les conseqüències. El Principat d'Andorra és un estat part del Conveni marc de les Nacions Unides sobre el canvi climàtic des del 2 de març del 2011. Igualment, el Consell General va aprovar per unanimitat la ratificació de l'Acord de París el 30 de novembre del 2016, la qual va entrar en vigor el 23 d'abril del 2017.

El país ha començat a treballar per complir l'objectiu de reduir fins al 2030 un 37% les emissions en relació amb projeccions immobiliàries i contribuir a situar l'escalfament global per sota de 2 graus centígrads, i tendir cap a 1,5. El nostre sistema energètic és vulnerable degut a l'alta dependència exterior (importem el 83% de l'energia elèctrica i el 100% dels combustibles fòssils) i molt demandant pel que fa al sector del transport (52% del total de la demanda energètica nacional).

La transversalitat de l'energia i la seva importància a escala global tant en el moment actual com en el futur fa imprescindible la plena integració i prioritització de les polítiques energètiques en les futures estratègies de desenvolupament sostenible de la nostra economia i societat.

La Llei 85/2010, del 18 de novembre, de mesures provisionals en relació amb el règim de l'energia elèctrica i la Llei 93/2010, del 16 de desembre, de mesures de promoció de l'activitat econòmica i social, i de racionalització i d'optimització dels recursos de l'Administració van obrir el camí al desplegament d'actuacions relacionades amb les energies renovables i l'eficiència energètica.

No obstant això, convé actualitzar i reforçar aquestes polítiques. Per això, ja el 2016, el Consell General va aprovar la Llei 5/2016, del 10 de març, que regula l'ens públic Forces Elèctriques d'Andorra (FEDA) i el règim de les activitats dels sectors elèctric, del fred i de la calor. Igualment, convé establir una transició gradual cap a un nou model energètic.

Aquesta Llei dibuixa el futur energètic d'Andorra, així com la trajectòria a emprar per aconseguir-ho, sustentant-se en quatre pilars fonamentals.

El desenvolupament d'un model energètic més sostenible basat en una disminució de la demanda, la implantació de sistemes més eficients i un increment de la producció d'energies renovables, contribueix a la disminució de les emissions globals a l'atmosfera.

La promoció de les noves tecnologies i de les activitats d'alt valor afegit permeten noves oportunitats de negoci i creixement econòmic. Els canvis tecnològics i socials necessaris per garantir el desenvolupament sostenible del nostre sistema energètic s'han de dur a terme de forma que el conjunt de la societat es faci partícip d'aquest canvi.

L'usuari passa a tenir un rol actiu en el sistema; mitjançant la millora de la informació que rep, té al seu abast les eines per controlar el seu consum i actuar en conseqüència, alhora que se li atribueix un rol clau en la generació d'energia distribuïda i se li permet l'autoconsum. La Llei protegeix el consumidor i especialment preveu la protecció dels usuaris més desfavorits, en risc potencial de precarietat energètica. La participació pública esdevé clau en aquest nou model en què les decisions que es prenguin seran coherents.

Finalment, la Llei afavoreix l'augment de la producció energètica nacional i la seva diversificació, reduint al mateix temps la vulnerabilitat als mercats, millorant la seguretat de l'abastament i potenciant la sobirania nacional.

Aquesta Llei vol donar un impuls a la transició energètica amb la creació i la consolidació de mesures i instruments que permeten avançar cap a una societat neutra en carboni, integrant l'adaptació al canvi climàtic i l'augment de la resiliència mitjançant l'impuls de la recerca, l'observació sistemàtica i la informació.

Per això, aquesta Llei és el fruit d'una acció normativa decidida per un nou model energètic nacional, en defensa del desenvolupament sostenible, coherent amb els mandats de la Constitució i respectuosa amb les competències dels comuns, que homologa el Principat d'Andorra amb les exigències de la comunitat internacional en la consecució dels Objectius de desenvolupament sostenible inclosos en l'Agenda de l'horitzó 2030.

La Llei s'estructura en sis capítols, que integren 67 articles, 13 disposicions transitòries, 2 disposicions derogatòries i 18 disposicions finals.

El capítol primer defineix l'objecte i les finalitats de la Llei, el glossari dels seus termes i els principis rectors i la jerarquia de les accions de la transició energètica que han de guiar l'acció de les administracions. També s'hi detallen les bases de la innovació i la recerca que seran clau en el desenvolupament de la transició, i finalment es crea el Fons verd per a la transició energètica i la lluita contra el canvi climàtic que ha de permetre impulsar les accions previstes en aquesta Llei.

El capítol segon desenvolupa l'Estratègia energètica nacional i de lluita contra el canvi climàtic, que és l'instrument de planificació estratègica i de coordinació en aquesta matèria. Es creen els òrgans necessaris per assolir els objectius de la Llei, a saber, la Comissió Nacional de l'Energia i del Canvi Climàtic, com a òrgan

consultiu en els àmbits d'acció previstos per aquesta Llei; l'Oficina de l'Energia i del Canvi Climàtic, que ha d'assegurar la implantació progressiva de la política energètica i de lluita contra el canvi climàtic al país, i el Servei Meteorològic d'Andorra, encarregat de proveir informació sobre les previsions i els avisos en matèria de meteorologia i sobre l'estat del mantell nival, en un context de canvi climàtic.

El capítol tercer s'interessa per les mesures de la transició energètica i s'estructura en set seccions. La secció primera inclou les accions i els instruments necessaris al sector elèctric per permetre la transició del model. El foment de les energies renovables i les tecnologies d'alta eficiència energètica s'aborda a la secció segona, entre d'altres, obrint la possibilitat de produir tant energia elèctrica com calor afavorint la generació distribuïda i l'autoconsum. Quant a la informació i la protecció dels usuaris, la secció tercera regula la informació sobre la qualificació energètica i sobre els consums que han de rebre els ciutadans, afavorint una millora de la presa de decisions en el context de la Llei, i garantint així mateix la qualitat dels serveis. La secció quarta desenvolupa les accions per fomentar l'estalvi energètic i l'eficiència energètica, en especial en el marc de l'edificació, mentre que la mobilitat sostenible s'aborda en la secció cinquena, prioritzant la mobilitat no motoritzada i establint les bases per a la transició cap a un model de transport baix en carboni. El rol exemplar de l'Administració Pública, tant en la renovació del parc d'edificis, com en la substitució dels vehicles, es concreta en les mesures previstes en la secció sisena. Finalment, la secció setena preveu mesures diverses, entre les quals convé destacar la protecció de les persones enfront del risc potencial de precarietat energètica, les mesures excepcionals que pot adoptar el Govern en cas de risc potencial per a la salut de les persones i el medi ambient, així com el registre energètic nacional i la capacitat necessària dels professionals per exercir en el context de la transició energètica.

El capítol quart aborda el canvi climàtic definint els diferents eixos d'intervenció de l'acció nacional, a saber, l'inventari nacional de les emissions, la seva mitigació i possible compensació en un mercat nacional d'emissions, així com el foment de l'adaptació i la necessitat d'integrar el canvi climàtic en les diverses polítiques nacionals, per potenciar d'aquesta manera una acció transversal. Completa aquesta acció nacional la sensibilització de la societat en relació amb el canvi climàtic.

La Llei tipifica en el capítol cinquè el règim d'infraccions i sancions, i planteja el procediment sancionador en el darrer capítol.

Les 13 disposicions transitòries permeten desplegar progressivament les eines tecnològiques i els reglaments previstos en la Llei, mentre que les disposicions derogatòries deixen sense efecte instruments normatius obsolets o represos per aquesta Llei, com la Llei 85/2010, del 18 de novembre, de mesures provisionals en relació al règim de l'energia elèctrica, i la Llei 5/2013, del 9 de maig, de modificació de la Llei 85/2010, del 18 de novembre, de mesures provisionals en relació amb el règim d'energia elèctrica.

El caràcter transversal de la Llei i dels objectius que persegueix ha fet necessari actuar, mitjançant les disposicions finals, sobre diverses normes sectorials existents, com la Llei 21/2013, del 10 d'octubre, per al foment de la rehabilitació del parc immobiliari, la millora de l'eficiència energètica dels edificis i l'ús de les energies renovables; la Llei general d'ordenació del territori i urbanisme; la Llei 5/2016, del 10 de març, que regula l'ens públic Forces Elèctriques d'Andorra (FEDA) i el règim de les activitats dels sectors elèctric, del fred i de la calor, i la Llei 7/2013, del 9 de maig, sobre el règim jurídic de les entitats operatives del sistema financer andorrà i altres disposicions que regulen l'exercici de les activitats financeres al Principat d'Andorra.

Finalment, la disposició final divuitena disposa l'entrada en vigor de la Llei l'endemà de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Capítol primer. Disposicions generals

Article 1. *Objecte*

Aquesta Llei té per objecte promoure la transició energètica i l'eficiència energètica amb la finalitat de lluitar contra el canvi climàtic i afavorir l'adaptació de la societat als seus efectes, disminuir la dependència energètica i reforçar la competitivitat de l'economia.

Aquesta Llei també promou la recerca i la innovació, i fomenta l'educació i la sensibilització de la societat en els àmbits esmentats.

Article 2. *Finalitats*

Les finalitats de la política energètica i de lluita contra el canvi climàtic són:

- Preservar la salut humana, el medi ambient i les activitats socioeconòmiques, reduint els efectes del canvi climàtic sobre els ciutadans i l'exposició a la contaminació atmosfèrica;
- Diversificar les fonts de subministrament energètic, reduint els combustibles fòssils i augmentant les energies renovables;
- Potenciar l'eficiència energètica;
- Garantir la seguretat del subministrament energètic;
- Reduir la dependència de les importacions d'energia;
- Mantenir un preu de l'energia competitiu;
- Capacitar el conjunt d'actors al nou context derivat de la transició energètica;
- Reduir les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle per tal d'avançar cap a una societat neutral en carboni;
- Avançar cap a una societat més ben adaptada al canvi climàtic incidint entre d'altres en la informació, la sensibilització, l'educació, la formació, la participació i la cooperació dels ciutadans;
- Afavorir el desenvolupament i la difusió de la innovació, de les noves tecnologies i dels comportaments acceleradors de la transició energètica i de lluita i adaptació en relació amb el canvi climàtic.

Article 3. *Definicions*

Als efectes d'aquesta Llei, s'apliquen les definicions següents:

- a) Adaptació al canvi climàtic: es defineix tècnicament com'els ajustos en sistemes humans o naturals com a resposta a estímuls climàtics reals o previstos o als seus efectes, que poden moderar el dany o aprofitar-ne els aspectes beneficiosos'.
- b) Administració Pública: es refereix a allò previst al Codi de l'Administració.
- c) Autoconsum: fa referència al fet que un productor d'electricitat de fonts d'origen renovable o mitjançant instal·lacions d'alta eficiència energètica, també autoproduïdor, consumeixi ell mateix i al mateix lloc de la producció tota o una part de l'electricitat produïda per la seva instal·lació. La part de l'electricitat produïda és consumida, bé de forma instantània, bé després d'un període d'emmagatzematge.
- d) Biomassa: fracció biodegradable dels productes, dels residus i de les restes d'origen biològic de l'agricultura, incloses les substàncies vegetals i animals, de la silvicultura i de les indústries afins, inclosa la pesca i l'aqüicultura, així com la fracció biodegradable dels residus, inclosos els residus industrials i urbans d'origen biològic.
- e) Calor o fred residual: la calor o el fred produïts com a subproducte i que, en cas de no ser utilitzats, es dissiparien en l'aire o en l'aigua sense accedir a un sistema de calefacció o de refrigeració.
- f) Combustibles fòssils: combustibles rics en carboni, principalment hidrocarburs, generats per la descomposició parcial de la matèria orgànica i la pressió i la temperatura de les capes de sediments acumulats. Es tracta del petroli, el carbó, la torba i el gas natural, així com els derivats.
- g) Comptador intel·ligent: dispositiu electrònic que registra el consum d'energia elèctrica en intervals d'una hora o menys i comunica aquesta informació. Permet la comunicació bidireccional entre el comptador i el sistema central.

h) Comunitat de propietaris: conjunt de propietaris d'unitats immobiliàries situades dins un mateix edifici que estan constituïdes de conformitat amb el que preveu l'article 3 de la Llei 12/2004, del 30 de juny, de propietat horitzontal (en endavant, Llei 12/2004).

i) Edifici de consum d'energia gairebé nul: edifici amb un nivell d'eficiència energètica molt alt. La quantitat gairebé nul·la o molt baixa d'energia requerida hauria d'estar coberta, en molt àmplia mesura, per energia procedent de fonts renovables, inclosa energia procedent de fonts renovables produïda in situ o en l'entorn.

j) Eficiència energètica: relació entre la sortida útil i l'entrada d'un procés de conversió d'energia. A la pràctica és l'objectiu de reduir la quantitat d'energia necessària per proporcionar determinants productes i serveis.

k) Embornal de carboni: reservori natural o artificial que acumula i emmagatzema el carboni absorbit de l'aire, contribuint així a reduir la quantitat de diòxid de carboni atmosfèric.

l) Emmagatzematge d'energia: acció d'acumular energia durant un període de temps mitjançant dispositius acumuladors, per restituir aquesta energia de manera diferida en el temps.

m) Empresa de serveis energètics: empresa que desenvolupa les activitats relacionades a l'article 36 d'aquesta Llei, si bé no té la condició d'entitat financera d'acord amb el que preveuen els articles 3 i 4 de la Llei 7/2013, del 9 de maig, sobre el règim jurídic de les entitats operatives del sistema financer andorrà i altres disposicions que regulen l'exercici de les activitats financeres al Principat d'Andorra (en endavant, Llei 7/2013).

n) Energia ambient (o calor ambiental): energia tèrmica continguda en l'ambient (sòlid, líquid o gasós) que s'extreu o es capta mitjançant equips que utilitzen cicles termodinàmics que requereixen electricitat o algun altre tipus d'energia auxiliar per funcionar, o mitjançant l'intercanvi passiu.

o) Energia de fonts baixes en emissions de carboni: energia obtinguda a partir de fonts que emeten com a màxim 60.000 kg de diòxid de carboni per cada terajoule (TJ), d'acord amb els valors proveïts per defecte pel Grup Intergovernamental d'Experts en Canvi Climàtic (GIEC).

p) Energia fòssil: energia que prové de l'ús de combustibles fòssils. Aquesta font d'energia no es considera renovable perquè els combustibles que l'originen requereixen milions d'anys per formar-se naturalment.

q) Energia produïda a partir de fonts renovables (o energia renovable): energia produïda a partir de fonts renovables no fòssils, a saber: energia eòlica, energia solar (solar tèrmica i fotovoltaica solar), energia geotèrmica, calor ambiental, energia hidroelèctrica, biomassa, gas provinent d'estacions depuradores d'aigües residuals i biogàs.

r) Entitats distribuïdores: les entitats esmentades a l'article 1 del Reglament provisional de la distribució de l'energia elèctrica del 28 de juliol del 1975, modificat per l'article 5 de la Llei 85/2010, del 18 de novembre, de mesures provisionals en relació amb el règim de l'energia elèctrica, que són: Forces Elèctriques d'Andorra; Nord Andorra SA; Mútua Elèctrica d'Encamp; Mútua Elèctrica de Sant Julià, i Serveis Comunals d'Encamp SA.

s) Escenari Business as usual: és l'escenari que resultaria de la inacció en relació amb les mesures de mitigació previstes per Andorra en el seva Contribució prevista determinada a escala nacional (CPDN) en el marc del Conveni marc de les Nacions Unides sobre el canvi climàtic. Les emissions i el consum d'energia primària procedent de les fonts d'energia fòssil en l'escenari Business as usual són 530,55 i 643,47 Gg CO₂ equivalents respectivament als anys horitzó 2030 i 2050, i 195.000 i 228.000 tones d'equivalent petroli (TEP) els anys horitzó 2030 i 2050;

t) Gasos d'efecte d'hivernacle (GEH): conjunt de components gasosos que absorbeixen la radiació infraroja i que afavoreixen l'escalfament global d'acord amb el Conveni marc de les Nacions Unides sobre el canvi climàtic, exceptuant els regulats pel Protocol de Mont-real.

u) Intensitat energètica nacional: és la quantitat d'energia primària consumida per cada unitat de riquesa creada en una comunitat de persones. S'expressa com un quocient entre tones equivalents de petroli i milions d'euros del producte interior brut (TEP/M€ de PIB). La intensitat energètica d'Andorra l'any 2010 és de 89 TEP/M€ de PIB nominal i de 115 TEP/M€ de PIB real (base 2000).

v) Operador del sistema elèctric: és l'operador al qual es refereix l'article 3 de la Llei 5/2016;

w) Pla sectorial d'infraestructures energètiques (PSIE): instrument urbanístic del Govern d'acord amb les previsions de la Llei general d'ordenació del territori i urbanisme (en endavant, LGOTU), en l'àmbit de les infraestructures energètiques. S'hi diferencien les infraestructures energètiques per a les quals l'informe preceptiu dels comuns sobre els projectes d'interès nacional i els plans sectorials no té caràcter vinculant, d'aquelles per a les quals el caràcter és vinculant, d'acord amb les definicions de la Llei 19/2017, del 20 d'octubre, qualificada de modificació de la Llei qualificada de delimitació de competències dels comuns (en endavant, Llei 19/2017).

x) Transport particular: és el transport que, d'acord amb la definició que en fa l'article 4 de la Llei 4/2015, del 15 de gener, dels transports per carretera (en endavant, Llei 4/2015), s'efectua sense ànim de lucre;

y) Transport privat: és el transport que, d'acord amb la definició que en fa l'article 4 de la Llei 4/2015, es fa per compte propi, per satisfer les necessitats de l'empresa, transportant mercaderies o personal propis d'aquesta empresa;

z) Transport públic: és el transport que, d'acord amb la definició que en fa l'article 4 de la Llei 4/2015, es fa per compte d'altri mitjançant retribució econòmica.

Article 4. *Principis rectors*

La normativa de desenvolupament de la Llei, la política energètica i la lluita contra el canvi climàtic respecten els principis rectors següents:

a) Sostenibilitat: les accions que promou aquesta Llei han de satisfer les necessitats de la generació actual sense comprometre la capacitat per satisfer les necessitats de les generacions futures, aplicant-ho en el sentit més ampli i a tota mena d'aspectes en els àmbits socials, ambientals i econòmics.

b) Rol exemplar de l'Administració: en totes les mesures, les accions i els projectes que es duen a terme en el marc del desenvolupament de l'objecte d'aquesta Llei.

c) Participació pública: participació dels ciutadans i agents implicats en l'elaboració de les mesures implementades en el marc del desenvolupament de l'objecte d'aquesta Llei.

d) Millor tècnica disponible: les mesures i accions dutes a terme en el marc d'aquesta Llei han d'afavorir la utilització de la millor tecnologia disponible per evitar, o com a mínim reduir al màxim, les emissions i l'impacte en el conjunt del medi ambient.

Article 5. *Jerarquia de les accions de la transició energètica*

Els criteris jeràrquics de les accions per garantir la transició energètica són, per aquest ordre:

- l'estalvi energètic;
- l'eficiència energètica;
- l'ús d'energies de fonts d'origen renovable;
- l'ús d'energia baixa en carboni;
- i l'ús d'energia alta en carboni, com a última opció.

La normativa de desenvolupament de la Llei i la política energètica i de lluita contra el canvi climàtic han de respectar aquesta jerarquia i afavorir-ne l'aplicació progressiva.

Article 6. Objectius

Els objectius de la política energètica i de lluita contra el canvi climàtic són:

- a) Reduir la intensitat energètica nacional en un mínim d'un 20% l'any horitzó 2030, i en un mínim d'un 30% l'any horitzó 2050, en relació amb l'any base 2010.
- b) Reduir les emissions anuals no absorbides de gasos d'efecte d'hivernacle en relació amb l'escenari *Business as usual*, en un mínim de 37% l'any horitzó 2030.
- c) Augmentar la producció elèctrica nacional com a mínim fins al 33% de la demanda l'any horitzó 2030, i com a mínim fins al 50% l'any horitzó 2050.
- d) Assegurar un percentatge d'energies de fonts d'origen renovable en relació amb la producció elèctrica nacional no inferior al 75%.
- e) Augmentar el percentatge dels vehicles a propulsió elèctrica en el parc automobilístic nacional de turismes fins al 20% com a mínim l'any horitzó 2030, i fins al 50% com a mínim l'any horitzó 2050.
- f) Reduir a la meitat les emissions derivades del sector del transport intern.

Article 7. Observació sistemàtica i registre

1. Es declara informació pública d'interès, necessària per aconseguir els objectius d'aquesta Llei, la derivada dels àmbits següents:

- a) La producció, la importació i l'exportació d'energia;
- b) La venda d'energia;
- c) El preu de venda de l'energia;
- d) La meteorològica;
- e) La climatològica;
- f) Les emissions de l'inventari nacional sobre els gasos d'efecte d'hivernacle i la informació necessària per elaborar-lo, d'acord amb les previsions definides per les metodologies establertes en relació amb el Conveni marc de Nacions Unides sobre el canvi climàtic, que el Govern identifica mitjançant decret.

2. La informació esmentada és objecte d'observació sistemàtica per part del Govern, que assegura la gestió i el manteniment del registre oficial.

3. La informació que s'incorpora en aquest registre compleix els estàndards internacionals en la matèria.

4. La informació relacionada amb els àmbits definits en l'apartat 1 d'aquest article té el caràcter d'obligatòria.

5. El Govern assegura el compliment de les previsions d'aquest article.

6. Estan especialment sotmeses a les previsions d'aquest article les entitats dels sectors elèctric, dels hidrocarburs, així com aquelles l'activitat comercial de les quals estigui relacionada amb l'energia.

Article 8. Innovació i recerca

1. L'Administració Pública ha de promoure les tecnologies intel·ligents en l'aplicació de les mesures que es deriven de la política energètica i de lluita contra el canvi climàtic, així com la innovació i la recerca aplicada que aporti valor afegit en relació amb les finalitats i els objectius d'aquesta Llei.

2. Per fomentar la innovació i la recerca es promou la interacció entre els actors del sistema econòmic i els actors del món científic, a fi que es pugui estudiar, avaluar i determinar l'interès o la conveniència de determinades tecnologies o mesures.

3. Es faculta el Govern a autoritzar de manera excepcional prescripcions particulars i excepcions en el compliment de la normativa vigent per fer proves pilot encaminades a l'estudi o l'aplicació de tecnologies

i mesures innovadores, en vista de les informacions facilitades pel seu promotor mitjançant proposta motivada de l'Oficina de l'Energia i del Canvi Climàtic.

Aquesta autorització serà limitada en el temps, únicament durant el període estrictament necessari per realitzar les proves pilot de què es tracti, i establirà les condicions i els mecanismes de control que siguin necessaris per garantir la seguretat de les persones i els béns.

Article 9. *Fons verd*

1. El Govern promou el Fons verd per a la transició energètica i la lluita contra el canvi climàtic, que incorpora al projecte de Llei dels pressupostos generals, i que es destina a impulsar les previsions, els plans o les accions destinats a l'objecte d'aquesta Llei.

2. El Fons verd s'alimenta dels impostos finalistes que es puguin determinar amb aquest objectiu, com també de les dotacions pressupostàries complementàries que prevegin les lleis de pressupostos generals de l'Estat, així com de les donacions i les aportacions que rebí i altres possibles ingressos.

Capítol segon. Estratègia i òrgans

Article 10. *Estratègia energètica nacional i de lluita contra el canvi climàtic*

1. L'Estratègia energètica nacional i de lluita contra el canvi climàtic permet al Govern planificar, coordinar i racionalitzar les accions, les mesures i els projectes encaminats a la consecució dels objectius definits per aquesta Llei.

2. És un document públic elaborat pel ministeri responsable de l'energia i del canvi climàtic i aprovat pel Govern que està a disposició dels ciutadans.

3. Es revisa, com a mínim, cada sis anys. L'aprovació i les revisions posteriors es publiquen al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

4. Per assolir els objectius d'aquesta Llei, l'Estratègia energètica nacional i de lluita contra el canvi climàtic inclou, com a mínim:

- a) Un diagnòstic de la situació energètica i de lluita contra el canvi climàtic en el moment de la seva redacció.
- b) Els programes d'acció que defineixen les actuacions necessàries per assolir els seus objectius, que en matèria de transició energètica segueixen els eixos del capítol tercer, i en matèria d'acció climàtica, els eixos del capítol quart d'aquesta Llei.

5. Els objectius, les accions i les mesures que preveu l'Estratègia energètica nacional i de lluita contra el canvi climàtic són vinculants per a l'Administració pública, i s'integren en les seves planificacions i programacions sectorials.

Article 11. *Comissió Nacional de l'Energia i del Canvi Climàtic*

1. Es crea la Comissió Nacional de l'Energia i del Canvi Climàtic, com a òrgan consultiu en els àmbits d'acció previstos per aquesta Llei, i en especial en relació amb l'avaluació i el seguiment de l'Estratègia nacional prevista a l'article 10.

2. El Govern estableix mitjançant un reglament la composició de la Comissió, que integra la representació dels actors clau, i com a mínim, de l'Administració general, de l'Administració comunal, de Forces Elèctriques d'Andorra (FEDA), de les entitats distribuïdores, de les empreses del sector elèctric, de les empreses del sector dels carburants, dels col·legis professionals, del sector empresarial del país, del sector universitari i de recerca, així com de les associacions ciutadanes l'objectiu de les quals es relacioni amb els objectius i finalitats d'aquesta Llei. La participació en aquesta comissió no serà en cap cas remunerada.

3. La Comissió té com a funció fer el seguiment de l'Estratègia energètica nacional i de lluita contra el canvi climàtic, dels seus programes d'acció, i participar en la revisió, modificació i adaptació dels seus objectius.

4. La Comissió adopta un reglament intern de funcionament.

5. Es poden establir subcomissions de treball per treballar temes específics.

Article 12. *Oficina de l'Energia i del Canvi Climàtic*

1. Llevat de previsions específiques, el Govern exerceix les atribucions d'aquesta Llei a través de l'Oficina de l'Energia i del Canvi Climàtic.

2. L'Oficina de l'Energia i del Canvi Climàtic resta adscrita orgànicament, funcionalment i pressupostàriament al ministeri que tingui atribuïdes les competències en matèria d'energia i de canvi climàtic.

3. El Servei Meteorològic d'Andorra queda adscrit a l'Oficina de l'Energia i del Canvi Climàtic.

4. El director de l'Oficina de l'Energia i del Canvi Climàtic és nomenat pel Govern a proposta del ministre o la ministra que tingui atribuïdes les competències en matèria d'energia i de canvi climàtic, d'acord amb les previsions de la Llei de la funció pública.

5. La missió de l'Oficina de l'Energia i del Canvi Climàtic és assegurar la implantació progressiva de la política energètica i de lluita contra el canvi climàtic, mitjançant la promoció de l'estalvi energètic, l'eficiència energètica, la diversificació dels recursos energètics, incloent-hi el desenvolupament de fonts d'energia renovable sostenibles, així com l'estudi del fenomen del canvi climàtic, l'inventari nacional de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle (GEH), la mitigació d'aquestes emissions, el foment de l'adaptació i l'augment de la resiliència del país a l'evolució climàtica per limitar-ne els impactes negatius, i l'observació sistemàtica en matèria de meteorologia, nivometeorologia i climatologia. L'Oficina també fomenta, en relació amb els aspectes esmentats, la conscienciació i la capacitació tant de la societat com dels diferents actors.

6. Les seves funcions bàsiques són:

a) Impulsar el marc legal que permeti la implantació de la política energètica i de lluita contra el canvi climàtic definit per aquesta Llei.

b) Fer el seguiment i analitzar els indicadors de compliment dels objectius previstos per la present Llei.

c) Promoure plans, estratègies i accions en concordança amb els objectius i els principis rectors d'aquesta Llei i els acords i convenis internacionals relacionats en matèria d'energia, de meteorologia, de climatologia i de canvi climàtic establerts o ratificats per Andorra.

d) Planificar i desenvolupar campanyes de sensibilització de la societat en els àmbits d'actuació de la seva missió.

e) Fomentar sinergies per incentivar iniciatives que contribueixin a la consecució dels objectius d'aquesta Llei i dels instruments que la desenvolupen.

f) Promoure accions encaminades a millorar l'adaptació i a augmentar la resiliència del país en relació amb el canvi climàtic i els seus efectes.

g) Representar el país davant els organismes internacionals en matèria d'energia i de canvi climàtic.

h) Vetllar per l'acompliment de les obligacions assumides pel país davant els mateixos organismes.

i) Les funcions relacionades amb el Servei Meteorològic d'Andorra.

j) Tota altra funció que el Govern li encomani mitjançant decret.

Article 13. *Servei Meteorològic Nacional*

1. Es crea el Servei Meteorològic d'Andorra, que opera com a servei meteorològic nacional en els termes i als efectes de l'Organització Meteorològica Mundial (OMM).

2. La seva missió és proveir informació sobre les previsions i els avisos en matèria de meteorologia i sobre l'estat del mantell nival, així com informació sobre climatologia, sobre la base de l'observació, la comprensió i la predicció, sempre d'acord amb l'avenç tecnològic i científic en la matèria. Aquesta informació està dirigida a vetllar per la seguretat de les persones i a reduir les pèrdues de béns materials davant d'episodis

meteorològics, i contribueix directament al benestar, al desenvolupament sostenible i a l'augment de la resiliència del país enfront dels episodis meteorològics extrems en un context de canvi climàtic.

3. Les seves funcions bàsiques són:

- a) Planificar, mantenir i operar la xarxa nacional d'observació meteorològica;
- b) Detectar, preveure, informar i avisar dels fenòmens meteorològics i de l'estat del mantell nival;
- c) Proveir informació i serveis meteorològics adaptats als usuaris;
- d) Registrar i tractar les dades meteorològiques i climàtiques;
- e) Estudiar i caracteritzar l'evolució climàtica;
- f) Representar el país davant els organismes meteorològics, centres de predicció d'allaus i climàtics internacionals;
- g) Vetllar per l'acompliment de les obligacions assumides pel país davant els mateixos organismes;
- h) Tota altra que el Govern li encomani mitjançant decret.

Capítol tercer. Mesures de la transició energètica

Secció primera. Sector elèctric

Article 14. *Comptatge d'energia elèctrica*

1. Són objecte de comptatge sistemàtic la importació, l'exportació, la producció i la venda d'energia elèctrica, sense perjudici d'altres comptatges que siguin necessaris per a l'eventual repartiment de costos en el marc de les excepcions relatives a la transmissió d'energia elèctrica previstes per l'article 18.

2. El comptatge d'energia elèctrica previst a l'apartat 1 d'aquest article s'ha d'efectuar mitjançant comptadors intel·ligents, capaços de comunicar a distància la informació mesurada, sense perjudici del que preveu la disposició transitòria primera.

3. En l'àmbit de la producció i la venda, la informació mesurada en el marc del comptatge d'energia elèctrica és concentrada a escala local per les entitats distribuïdores d'energia elèctrica que operen a les zones respectives, i traslladada a escala nacional per aquestes entitats d'acord amb les previsions de l'article 44. En l'àmbit de la importació i l'exportació, correspon a FEDA mesurar i concentrar la informació, així com traslladar-la posteriorment, d'acord amb les previsions de l'article 44.

Article 15. *Gestió de la càrrega de la xarxa*

1. Les entitats distribuïdores poden proposar als seus clients reduir puntualment i voluntàriament els consums, traslladar-los en el temps, així com altres mesures que contribueixin a equilibrar l'oferta i la demanda elèctrica de la xarxa. Els acords en el sentit exposat i les contrapartides o compensacions que se'n derivin es formalitzen entre les entitats distribuïdores i els clients mitjançant contracte.

2. Les entitats distribuïdores comuniquen a l'operador del sistema elèctric la capacitat de reduir i de traslladar els consums que gestionen en l'àmbit de la xarxa.

3. L'operador del sistema elèctric pot, al seu torn, d'acord amb la informació rebuda per aplicació de l'apartat anterior, requerir a les entitats distribuïdores que es faci efectiva una reducció determinada o el trasllat d'un consum determinat en les seves xarxes respectives.

4. El Govern estableix per la via d'un reglament les modalitats i condicions que regeixen les previsions d'aquest article.

5. Les previsions d'aquest article no són aplicables en situacions excepcionals, en les quals l'operador del sistema elèctric, amb la finalitat de salvaguardar la integritat de la xarxa i la seguretat de les persones, pot ordenar als actors del sistema elèctric les actuacions que escaiguin, sense que aquestes actuacions siguin objecte de compensació de cap ordre.

Article 16. *Funció de l'operador del sistema elèctric en la transició energètica*

A més de les funcions previstes per la Llei 5/2016, l'operador del sistema elèctric ha de tenir un paper actiu en la gestió del sistema elèctric que persegueixi l'optimització de l'oferta i de la demanda elèctrica, la reducció dels costos de l'energia elèctrica i la reducció de les emissions del mix elèctric nacional resultant.

Article 17. *Tarifas elèctriques i serveis afins*

1. Les tarifes de venda de l'electricitat i dels serveis afins prestats per les entitats distribuïdores són públiques i comunes a tot el país. El decret del Govern de tarifes elèctriques i de serveis afins en fixa els imports.
2. Els serveis afins han de ser oferts i prestats obligatòriament per les entitats distribuïdores, en funció de les previsions del decret esmentat en l'apartat anterior. El mateix decret n'especifica, per a cadascun i en relació amb els clients, el caràcter obligatori o facultatiu.
3. Es consideren serveis afins els que, amb la finalitat de subministrar energia elèctrica, de permetre'n el subministrament o de millorar la informació i la interacció dels clients, són prestats per les entitats distribuïdores, sense perjudici dels serveis que han estat declarats com a afins per aquesta Llei.
4. Els serveis afins són facturables als clients finals quan així hagin estat declarats mitjançant decret pel Govern, i la resta de serveis no són repercutibles als clients. En el cas de rebre la condició de facturable, les característiques del servei queden establertes en el mateix decret.

Article 18. *Transmissió d'energia elèctrica per un abonat a tercers*

1. Està prohibida tota transmissió d'energia elèctrica feta per un abonat per qualsevol títol, a un o diversos tercers, llevat d'autorització prèvia del Govern, a proposta del ministeri responsable de l'energia i del canvi climàtic.
2. Per excepció de la norma precedent, no necessita autorització la transmissió d'energia feta per l'abonat a un o diversos tercers en els casos següents:
  - a) En serveis de recàrrega d'equips amb bateria;
  - b) En el subministrament de corrent elèctric a l'interior d'edificis a través d'equips de corrent estabilitzat o de grups electrògens;
  - c) En el subministrament de corrent elèctric en apartaments moblats per a vacances i apartotels;
  - d) En el subministrament de corrent elèctric als centres de negoci, segons es defineixen i regulen en la normativa vigent;
  - e) En el subministrament de corrent elèctric efectuat per una comunitat de propietaris, segons el sentit de la Llei 12/2004, que produeix energia elèctrica en el marc de l'autoconsum regulat per l'article 22, als propietaris que la constitueixen.
3. Les condicions de facturació per part del transmissor a l'usuari final s'estableixen per reglament.

Secció segona. Energies renovables i tecnologies d'alta eficiència energètica

Article 19. *Foment de les fonts d'energia renovables*

1. El Govern defineix en l'Estratègia energètica nacional els potencials de les energies renovables per a les fonts d'origen hidràulic, solar i eòlic, així com d'altres que l'evolució tecnològica permeti considerar, a l'efecte que serveixin per a la presa de decisió dels ciutadans, del sector públic i del sector privat en relació amb les inversions que vulguin efectuar en la matèria.
2. L'Estratègia incorpora igualment la quantificació del potencial energètic de l'aprofitament de la biomassa forestal. Sense perjudici de la disposició transitòria tercera, els comuns aprofiten el potencial energètic de la biomassa comunal, de preferència, per donar resposta a les necessitats tèrmiques dels edificis comunals, d'acord amb un estudi ambiental, tècnic i econòmic.

3. Sobre la base dels potencials d'energies renovables, el Govern estableix en l'Estratègia energètica nacional un conjunt d'objectius que permetin transformar el model energètic en un model basat en les energies renovables i en energia baixa en carboni.

4. El Govern desenvolupa els objectius esmentats a l'apartat anterior d'acord amb la planificació territorial determinada en el Pla sectorial d'infraestructures energètiques (PSIE).

Article 20. Producció elèctrica

1. Per excepció a l'article 5 de la Llei 5/2016, sense perdre la condició d'activitat d'interès econòmic general a la qual es refereix el mateix article, i amb el benentès que no es produeixi perjudici de cap ordre a instal·lacions de producció elèctrica previstes en els instruments d'ordenació urbanística del Govern, es permet la producció d'energia elèctrica mitjançant instal·lacions d'aprofitament d'energia de fonts d'origen renovable per a potències inferiors o iguals a 2000 kW.

2. Per a les instal·lacions amb potències inferiors o iguals a 500 kW, l'entitat distribuïdora propietària de la xarxa de distribució està obligada a consentir la connexió en baixa tensió i a permetre el que preveu l'apartat 3.

Per a potències superiors a 500 kW i inferiors o iguals a 2.000 kW, el promotor de la instal·lació elabora un informe que caracteritza la producció elèctrica, els seus perfils i l'impacte ambiental, i el trameta a l'Oficina de l'Energia i del Canvi Climàtic que, en base a aquesta informació i als informes que emeten l'entitat distribuïdora i l'operador del sistema elèctric en relació a l'impacte de la connexió sobre la seva xarxa, emet l'autorització de connexió o la denega. Quan el promotor de la instal·lació obté l'autorització de connexió, l'entitat distribuïdora propietària de la xarxa de distribució està obligada a consentir-la, en la tensió que es determini, i a permetre el que preveu l'apartat 3 d'aquest article.

El Govern estableix reglamentàriament el procediment del tràmit, així com les condicions de connexió.

3. El productor d'energia elèctrica pot:

a) Autoconsumir la totalitat o part de l'energia produïda d'acord amb les previsions de l'article 22.

b) Injectar la totalitat o part de l'energia produïda a la xarxa de distribució de l'entitat distribuïdora i:

i) quan l'autorització hagi estat obtinguda en el marc d'una convocatòria pel foment de la producció d'energia elèctrica d'origen de fonts renovables, ser retribuït per l'entitat distribuïdora per la producció d'acord a les previsions de la convocatòria;

ii) quan l'autorització no hagi estat obtinguda en el marc d'una convocatòria pel foment de la producció d'energia elèctrica d'origen de fonts renovables que fixi altres condicions, ser retribuït per l'entitat distribuïdora a la tarifa en que les entitats distribuïdores adquireixen l'energia elèctrica a FEDA;

iii) quan l'autorització hagi estat obtinguda en el marc d'una convocatòria del Govern que subvencioni la compra de la producció d'energia elèctrica d'origen de fonts renovables, ser retribuït per l'entitat distribuïdora a la tarifa subvencionada que el productor hagi pogut obtenir. En aquest darrer supòsit, el Govern retribueix a l'entitat distribuïdora el diferencial entre la tarifa de la convocatòria i el preu en que les entitats distribuïdores adquireixen l'energia elèctrica a FEDA.

En els supòsits i) i ii), Forces Elèctriques d'Andorra (FEDA) efectua les regularitzacions pertinents en les factures expedides a l'entitat distribuïdora per valor de la diferència entre el preu de l'energia retribuïda a la instal·lació de producció i el preu del majorista al qual l'entitat distribuïdora compra l'energia a FEDA, de manera que, en tots els casos, el cost de l'energia resulti neutre per a l'entitat distribuïdora en relació a les tarifes públiques que li són d'aplicació.

4. En el supòsit previst a l'apartat 3.a) anterior, l'activitat no té la consideració d'activitat econòmica a tots els efectes, així com en el supòsit previst a l'apartat 3.b) anterior quan el productor sigui el propietari o titular d'un dret de superfície de les edificacions o del sòl en què s'ubiquen aquestes instal·lacions i la potència sigui inferior o igual a 500 kW.

5. El Govern ha d'establir, reglamentàriament, prèvia consulta no vinculant a les entitats distribuïdores, les condicions administratives i tècniques que han de complir les instal·lacions a què es refereix l'apartat 1, i la seva connexió a la xarxa, per tal de garantir la seguretat, l'estabilitat, l'eficiència, i l'absència de perjudicis a tercers, així com el procediment per posar en marxa i controlar aquestes instal·lacions. Igualment, estableix els mecanismes de finançament i compensació que siguin necessaris per assegurar que la connexió de les instal·lacions previstes a l'apartat 1 no penalitza econòmicament les entitats distribuïdores pels eventuais increments dels costos d'operació, manteniment i reparació, imputables directament a la connexió de les instal·lacions de producció.

6. L'activitat prevista a l'apartat 3.b) d'aquest article es pot efectuar amb el benentès que hi hagi suficient demanda elèctrica, bé prop dels clients, bé prop de la xarxa, que permeti absorbir la producció. Si no hi ha la demanda suficient, l'operador del sistema elèctric pot ordenar temporalment l'aturada dels generadors esmentats, sense que els titulars dels generadors tinguin dret a percebre indemnització o compensació de cap ordre.

Article 21. *Comercialització de certificats d'energia elèctrica d'origen 100% renovable*

1. Es crea el Certificat nacional d'energia elèctrica d'origen 100% renovable. Emès pel Govern, acredita que la quantitat d'energia que hi figura ha estat produïda a escala nacional per una instal·lació en concret, a partir de l'aprofitament de fonts d'origen renovable.

2. Els productors d'energia elèctrica obtinguda de fonts d'origen renovable poden comercialitzar els certificats previstos a l'apartat 1 d'aquest article, d'acord amb la quantitat d'energia produïda.

3. La comercialització de certificats és objecte de registre per part dels productors, que n'han d'assegurar la traçabilitat i la garantia d'origen.

4. El Govern, mitjançant decret, estableix les modalitats que regulen les condicions d'emissió dels certificats esmentats, de comercialització dels mateixos certificats, i assegura el control i la vigilància de l'activitat prevista per aquest article.

Article 22. *Autoconsum d'energia elèctrica*

1. Es distingeixen les modalitats següents d'autoconsum d'energia elèctrica:

a) Modalitat d'autoconsum real. En aquesta modalitat l'energia produïda és consumida o emmagatzemada pel mateix productor, per al consum propi posterior;

b) Modalitat d'autoconsum virtual per balanç net. En aquesta modalitat l'energia produïda és, en funció de la mateixa demanda energètica del punt de consum, consumida o injectada a la xarxa, que actua com a sistema d'emmagatzematge virtual a escala diària.

2. La prestació efectuada per l'entitat distribuïdora en el marc de la modalitat d'autoconsum virtual per balanç net es considera un servei afí, d'acord amb la definició de l'article 17.

3. En la modalitat prevista a l'apartat 1.b), l'energia injectada a la xarxa que, a escala diària, no hagi estat consumida, és adquirida per l'entitat distribuïdora propietària de la xarxa de distribució a la mateixa tarifa en què les entitats distribuïdores adquireixen l'energia elèctrica a FEDA.

4. L'autoconsum s'efectua sense perjudici del que preveu la disposició transitòria novena.

5. A tots els efectes, té la consideració d'autoconsum, i no de venda, la producció d'energia elèctrica efectuada per una comunitat de propietaris i consumida pels propietaris que la integren.

Article 23. *Distribució i venda de calor útil*

1. Les previsions d'aquest article s'apliquen a l'activitat de distribució i venda de calor útil efectuada més enllà de l'edifici en el qual es produeix, quan el productor no és el mateix que el consumidor. Aquest article no és aplicable quan la producció és efectuada per una comunitat de propietaris, i el consum és efectuat pels propietaris que la constitueixen.

2. Per excepció a l'article 5 de la Llei 5/2016, sense perdre la condició d'activitat d'interès econòmic general a la qual es refereix el mateix article, i amb el benentès que no es produeixi perjudici de cap ordre a instal·lacions de producció de calor, de cogeneració i de trigeneració previstes en els instruments d'ordenació urbanística del Govern, es permet la distribució i venda de calor útil mitjançant instal·lacions d'aprofitament d'energia de fonts d'origen renovable, d'aprofitament de calor residual o de fonts baixes en emissions de carboni per a potències tèrmiques de producció inferiors o iguals a 4.000 kW.

3. L'activitat de distribució i venda de calor útil té la consideració d'activitat econòmica a tots els efectes, i l'efectua una empresa de serveis energètics, en el marc d'un contracte de subministrament energètic d'acord amb les previsions de l'article 36.5.b). Per excepció a l'anterior, i quan l'activitat derivi exclusivament de l'aprofitament de calor residual i sigui inferior a 500 kW, no tindrà la consideració d'activitat econòmica diferent a la del negoci principal.

4. El Govern estableix mitjançant decret les condicions administratives i tècniques necessàries per a la venda de calor útil i el contracte tipus que s'ha de subscriure entre el titular de la instal·lació de producció i el consumidor final.

5. Les condicions econòmiques de compra i venda són pactades entre el productor i l'adquiridor, mitjançant contracte escrit, amb els límits màxims corresponents a l'aplicació del decret de tarifes de calor vigent.

6. El Govern estableix mitjançant decret les garanties de subministrament i de qualitat del servei que els productors han de proveir als seus clients en relació amb la venda de calor útil. L'incompliment de les garanties o dels objectius de qualitat establerts comporta l'aplicació obligatòria, per part del distribuïdor, d'una reducció de les tarifes als clients afectats que, en funció de la gravetat de la infracció prevista, pot arribar fins al 10% del preu del servei, durant un termini màxim d'un any. Aquesta reducció s'aplica sense perjudici de la responsabilitat civil per danys que hi pugui haver, quan sigui el cas.

Article 24. *Instal·lacions de cogeneració*

1. Per excepció a l'article 5 de la Llei 5/2016, sense perdre la condició d'activitat d'interès econòmic general a la qual es refereix el mateix article, es permet la producció d'electricitat i de calor útil mitjançant instal·lacions de cogeneració per a potències elèctriques inferiors o iguals a 2.000 kW i potències tèrmiques inferiors o iguals a 4.000 kW.

2. L'eventual distribució i venda de calor útil derivada de les instal·lacions objecte d'aquest article es regeix per les previsions de l'article 23.

3. Per excepció a les previsions de l'article 20.1, la producció elèctrica derivada de les instal·lacions objecte d'aquest article es regeix per les previsions dels articles 20, 22, 23 i 26.

Article 25. *Mesures urbanístiques i constructives*

1. Es crea l'ús energètic com a nova tipologia d'ús en el planejament urbanístic. L'ús energètic engloba les categories de producció d'energia elèctrica de fonts renovables, de producció d'energia d'altres fonts, així com els altres usos energètics.

2. Aquesta nova tipologia d'ús comprèn les activitats que es detallen en el Reglament de la construcció.

3. Les activitats, obres, projectes i construccions vinculades a l'ús energètic són permeses com a usos provisionals, en els termes previstos a la LGOTU.

4. En el disseny dels carrers o vials s'incorpora la definició i la previsió de les xarxes de calor previstes pels instruments d'ordenació del Govern i dels comuns, així com les previsions tècniques d'embranchament als edificis. La informació relativa al traçat i a les característiques de les corresponents galeries tècniques i de les xarxes de calor s'incorpora als projectes de plans parcials i de plans especials.

Article 26. *Ajuts a la generació elèctrica distribuïda i a l'autoconsum*

1. Són susceptibles d'ajut al foment de la generació elèctrica distribuïda i a l'autoconsum:

a) La producció d'energia elèctrica d'origen de fonts renovables que deriva en la venda de la totalitat o d'una part de l'energia produïda a l'entitat distribuïdora propietària de la xarxa de distribució a la qual el productor injecta l'energia elèctrica, en el marc de la previsió de l'apartat 3.b) de l'article 20. En aquest supòsit, els ajuts consisteixen en un complement del preu que l'entitat distribuïdora satisfà en el cas general.

b) L'adquisició i la instal·lació d'equips per produir energia elèctrica d'origen de fonts renovables, en el marc de la previsió dels apartats 3.a) i 3.b) de l'article 20, aquest darrer en la modalitat d'autoconsum real prevista per l'apartat 1.a) de l'article 22. En aquest supòsit, l'ajut no pot superar el 50% del cost de la instal·lació.

c) L'adquisició i la instal·lació d'equips per a la cogeneració, segons les previsions de l'article 24 i concordants. En aquest supòsit, l'ajut no pot superar el 50% del cost de la instal·lació.

2. Els ajuts previstos en l'apartat 1 d'aquest article no són compatibles entre ells.

3. El Govern publica les condicions de les convocatòries corresponents i, en el supòsit previst a l'apartat 1.a), integra les tarifes de compra subvencionada de l'energia elèctrica, que no poden ser inferiors als preus de mercat, preveient igualment un termini d'anys suficient per amortitzar la instal·lació, així com els drets de connexió a la xarxa de distribució.

Secció tercera. Informació i protecció dels usuaris

Article 27. *Indicadors de la transició energètica i del canvi climàtic*

El Govern informa sistemàticament dels indicadors relacionats amb l'objecte d'aquesta Llei, que com a mínim abasten els àmbits indicats als apartats 1.a) a 1.f) de l'article 7.

Article 28. *Informació sobre els consums*

1. Les entitats distribuïdores d'electricitat informen els seus clients finals sobre la contribució de cada font energètica, sobre les emissions resultants del mix energètic, així com sobre l'historial de consums i de facturació dels darrers 14 mesos.

2. Els clients de les entitats distribuïdores d'energia elèctrica tenen dret a ser informats per aquestes entitats dels seus consums, en temps real, amb la finalitat de facilitar el canvi d'hàbits i el control del consum. La prestació efectuada per l'entitat distribuïdora es considera un servei afí, d'acord amb la definició de l'article 17.

Article 29. *Qualitat i garantia del subministrament elèctric*

1. El Govern fixa reglamentàriament els objectius en l'àmbit de la qualitat i de la fiabilitat del subministrament elèctric avaluable d'una manera clara i objectiva, establint indicadors del nivell de la qualitat que reben els usuaris en termes de variacions de la tensió real respecte de la nominal i del temps i el nombre d'interrupcions del subministrament que són admissibles, com a màxim, en funció de la zona i del tipus de servei, que permetin seguir-ne l'evolució i comparar-los amb els indicadors internacionals.

2. Les entitats distribuïdores i subministradores d'energia elèctrica han de complir els objectius establerts quant a la qualitat i la fiabilitat dels subministraments. Anualment, lliuren al ministeri amb competència en energia i canvi climàtic un informe elaborat per una empresa auditora externa que indiqui els valors reals obtinguts dels indicadors establerts, comparant-los amb els valors reglamentàriament fixats.

3. Sense perjudici de l'apartat anterior, s'encomana al Govern el seguiment i el control de la qualitat i de la garantia del subministrament elèctric.

4. L'incompliment dels objectius de qualitat establerts comporta l'aplicació obligatòria d'una reducció de les tarifes als clients afectats que, en funció de la gravetat de la infracció prevista, pot arribar fins al 10% del preu del servei, durant un termini màxim d'un any. Aquesta reducció s'aplica sense perjudici de la responsabilitat civil per danys a què pugui haver-hi lloc, quan sigui el cas.

5. El Govern, a la vista de les propostes de reducció que pugui efectuar el ministeri competent en matèria d'energia i canvi climàtic i amb audiència prèvia de les parts, acorda la imposició de les reduccions que les entitats distribuïdores i subministradores d'energia elèctrica han d'aplicar als clients afectats, així com el

termini de vigència d'aquestes reduccions. L'acord corresponent es publica al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Article 30. *Informació sobre el preu dels hidrocarburs*

Les empreses subministradores d'hidrocarburs fan públics els preus de venda al públic de cada producte per a cada estació de servei en el cas dels hidrocarburs líquids, i per a cada distribuïdor per als hidrocarburs gasosos, a través dels mitjans que posa a disposició el Govern. Sobre la base d'aquesta informació, el Govern en determina un preu de referència i el publica per a informació.

Article 31. *Qualificació de l'eficiència energètica*

1. La informació sobre la qualificació relativa a l'eficiència energètica en l'edificació, definida per l'article 35 d'aquesta Llei, sense perjudici del que disposa la disposició transitòria desena, és de caràcter obligatori en tota transmissió onerosa de domini de béns immobles i en els arrendaments d'habitatges. És comunicada pels transmissors als adquirents i pels arrendadors als arrendataris.

2. En el cas de vehicles nous i de vehicles d'ocasió, les empreses de venda de vehicles informen els seus clients:

- a) dels consums d'energia per cada cent quilòmetres, per cada font d'energia;
- b) de les emissions globals en termes de diòxid de carboni per quilòmetre;
- c) del cost anual de la taxa sobre la tinença de vehicles.

3. El Govern, a través del ministeri competent en matèria de transport, posa a disposició una eina que permet generar els fulls d'informació, en compliment de les previsions de l'apartat anterior.

4. Les comercialitzadores d'electrodomèstics informen els seus clients dels consums d'energia dels aparells d'acord amb les previsions de les directives i els reglaments europeus en vigor sobre la matèria.

Article 32. *Repartiment dels costos en instal·lacions tèrmiques centralitzades*

1. Tota instal·lació tèrmica que doni servei a més d'un usuari ha de disposar d'algun sistema que permeti el repartiment de les despeses corresponents a cada servei (calor i aigua calenta sanitària) entre els diversos usuaris.

2. El Govern defineix per la via reglamentària el sistema de repartiment, que pot consistir en sistemes de mesura o en mètodes de repartició dels costos de calefacció, d'aigua calenta sanitària i, si escau, de refrigeració en tota instal·lació tèrmica que doni servei a més d'un usuari.

3. Sense perjudici de la disposició transitòria onzena, un cop publicats, els mètodes de repartició de costos esmentats són emprats en totes les instal·lacions centralitzades que donin servei a més d'un usuari.

4. S'exceptuen de les previsions de l'apartat anterior les instal·lacions operades per empreses de serveis energètics, les quals es retribueixen d'acord amb les previsions de l'article 36, i les instal·lacions de cogeneració i trigeneració, els serveis de les quals queda regulat mitjançant el Decret de tarifes publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Secció quarta. Foment de l'estalvi energètic i de l'eficiència energètica

Article 33. *Foment de l'estalvi energètic i de l'eficiència energètica*

Les accions, els projectes i les activitats previstos a l'Estratègia energètica nacional i de lluita contra el canvi climàtic en matèria d'estalvi i eficiència energètica permeten:

- a) L'impuls a les polítiques actives que fomentin la rehabilitació energètica del parc d'habitatges existents, així com la millora de l'estalvi i l'eficiència energètica, i especialment aquelles actuacions adreçades a l'eficiència energètica i la reducció de la demanda energètica.
- b) La gestió òptima de la demanda energètica mitjançant la implantació de sistemes intel·ligents de monitorització i control de consums.

- c) La interacció del parc immobiliari amb les xarxes energètiques existents.
- d) L'ús de sistemes d'emmagatzematge d'energia a diferents escales territorials.

Article 34. *Eficiència energètica en l'edificació*

1. Sense perjudici de la disposició transitòria dotzena, tots els edificis de nova planta per als quals se sol·liciti llicència d'obres a comptar de l'1 de gener del 2020 han de ser dissenyats i construïts per tenir un consum d'energia quasi nul (edificis de consum d'energia quasi nul, EEQN).
2. El Govern regula les prestacions energètiques dels edificis i de les seves instal·lacions a través del Reglament energètic en l'edificació, prenent com a guia la Directiva 2010/31/UE, del 19 de maig, relativa a l'eficiència energètica dels edificis, o aquella que la substitueixi.
3. Les ampliacions, les reformes i les rehabilitacions que es duguin a terme sobre elements puntuals d'edificis i d'unitats d'aquests edificis han de complir els requisits d'eficiència energètica, quan afectin elements les característiques dels quals estiguin regulades mitjançant el Reglament energètic en l'edificació.
4. La realització de noves instal·lacions per produir calor, fred, aigua calenta sanitària, vapor d'aigua o electricitat, així com la substitució o la modificació d'instal·lacions, han de complir els requisits previstos pel Reglament energètic en l'edificació.
5. Per als edificis de nova construcció, el Reglament energètic en l'edificació estableix la quantitat d'energia primària en relació amb la demanda que ha de ser coberta mitjançant fonts d'origen renovable in situ, prenent com a base la referència esmentada a l'apartat 2 d'aquest article.
6. S'exceptuen de l'aplicació d'aquest article els edificis inclosos a l'Inventari general de patrimoni cultural i els edificis declarats d'interès cultural.

Article 35. *Qualificació de l'eficiència energètica en l'edificació*

1. La qualificació de l'eficiència energètica és aplicable tant als edificis i a les seves unitats, a través de la certificació energètica, com a les seves unitats individualment, a través de l'etiqueta energètica. Té per objectiu millorar la transparència i la informació relativa a l'eficiència energètica en el mercat immobiliari.
2. El Govern estableix mitjançant reglament els requisits d'elaboració i registre de la qualificació de l'eficiència energètica, la metodologia de càlcul, així com la seva validesa i els supòsits que la invaliden i fan necessari revisar-la.
3. El Govern posa a disposició dels professionals que estableixen la qualificació de l'eficiència energètica en l'edificació una eina que permet l'elaboració i el registre de les qualificacions energètiques. El preu màxim de les etiquetes energètiques l'estableix el Govern.
4. En edificis de nova planta, la certificació energètica s'elabora en finalitzar les obres.
5. S'encomana al Govern el registre de les certificacions i de les etiquetes energètiques. Per ser vàlida, la qualificació energètica ha de complir els requisits del Reglament esmentat i ha d'estar registrada pel Govern.

Article 36. *Empreses de serveis energètics*

1. Es consideren empreses de serveis energètics, en endavant també ESE, les que subministren serveis energètics en els edificis o en les seves unitats, dels seus clients, mitjançant la implantació, i el finançament total o parcial, d'actuacions d'estalvi i d'eficiència energètica, d'energies renovables o el subministrament d'energia en forma d'energia final.
2. Les ESE desenvolupen, per elles mateixes o mitjançant la subcontractació, els projectes dissenyats per a la millora de l'eficiència energètica.
3. Les empreses de serveis energètics milloren el comportament i el balanç energètic de l'edifici o de les seves unitats i/o optimitzen la gestió de les instal·lacions energètiques del client.

4. Les actuacions efectuades per les ESE en edificis, en unitats d'edificis i en les seves instal·lacions compleixen els requisits previstos per aquesta Llei i pels reglaments que la desenvolupen.
5. Els contractes entre les ESE i els seus clients preveuen les condicions i les garanties que regulen la prestació, i en precisen expressament i de forma transparent les condicions econòmiques, així com la durada del contracte. La modalitat contractual segueix un dels supòsits següents:
  - a) Contracte de rendiment energètic, distingint-ne la modalitat d'estalvis garantits, la modalitat d'estalvis compartits o una combinació d'ambdós modalitats;
  - b) Contracte de subministrament energètic;
  - c) Contracte que combina les dos anteriors.
6. Les condicions contractuals permeten als clients de les ESE un estalvi econòmic, en relació amb la situació inicial, des de la finalització de les actuacions previstes, i durant la vigència del contracte. Les ESE assumeixen totalment o parcialment el risc econòmic derivat de l'estalvi energètic pactat contractualment.
7. Finalitzat el període contractual, les instal·lacions i les actuacions efectuades als edificis, o a les seves unitats, reverteixen íntegrament en els seus clients o són recuperades per les ESE, d'acord amb les previsions contractuals pactades entre les parts.

Secció cinquena. Mobilitat

Article 37. *Mobilitat sostenible*

1. El Govern i els comuns promouen un model de mobilitat cap a mitjans més sostenibles sempre privilegiant el transport públic respecte dels transports privat i particular i d'acord amb la jerarquia següent:
  - a) mobilitat no motoritzada o assistida;
  - b) mobilitat motoritzada elèctrica o d'una font sense emissions de gasos amb efecte d'hivernacle;
  - c) mobilitat motoritzada amb emissions de gasos amb efecte d'hivernacle.
2. Sense perjudici de la disposició transitòria cinquena, aquesta promoció es fa efectiva mitjançant l'estratègia nacional de mobilitat, que elabora el Govern mitjançant els ministeris competents en matèria d'energia i de canvi climàtic, de transport i de mobilitat, i els plans de mobilitat parroquials, que elaboren els comuns incorporant les previsions de l'estratègia nacional a la planificació local.
3. El Govern i els comuns incorporen en els seus instruments de planificació urbanística les previsions de l'estratègia nacional de mobilitat i dels plans de mobilitat parroquials.
4. Totes les administracions, les entitats públiques i les empreses, de més de 100 treballadors, han de disposar de plans de mobilitat sostenible per als seus treballadors d'acord a la jerarquia establerta a l'apartat 1 d'aquest article. El contingut mínim dels plans de mobilitat sostenible per als treballadors es desenvolupa reglamentàriament.

Article 38. *Transport públic*

1. Sense perjudici de la disposició transitòria sisena, la totalitat de mitjans de transport públic del país han d'operar amb una targeta d'abonament única, com també amb un bitllet de trajecte únic. Resta exclòs de les previsions d'aquest apartat el servei de taxi.
2. Els processos de contractació de les concessions de transport públic atorgades per les administracions públiques han de fomentar i catalitzar la substitució progressiva dels mitjans de transport per mitjans que utilitzin una font d'energia més baixa en emissions de carboni.

Article 39. *Concessions d'altres tipus de serveis públics*

L'Administració Pública promou, en els processos de contractació dels serveis públics altres que els de transport públic, la substitució progressiva dels mitjans actuals de transport per mitjans que utilitzin una font d'energia més baixa en emissions de carboni.

Article 40. *Vehicles*

El Govern afavoreix la transició de vehicles motoritzats que utilitzen actualment gasolines i gasoils, cap a l'ús de fonts d'energia menys emissores de gasos d'efecte d'hivernacle, com ara l'electricitat, el dihidrogen, el gas natural, els biocombustibles, els alcohols o els gasos líquids del petroli, entre altres fonts més respectuoses amb el medi ambient que els avenços científics i tecnològics puguin identificar en el futur. L'Estratègia nacional de transició energètica i de canvi climàtic incorpora les mesures escaients en aquest sentit.

Article 41. *Càrrega de vehicles elèctrics i híbrids endollables*

1. El Govern i els comuns faciliten la instal·lació de punts de càrrega de vehicles elèctrics a la via pública.
2. La infraestructura de càrrega i facturació és compatible i interoperable a escala nacional. S'encomana al Govern que implantí una plataforma de gestió de la infraestructura esmentada.

Secció sisena. Rol exemplar de l'Administració Pública

Article 42. *Rol exemplar de l'Administració Pública*

1. L'Administració Pública realitza auditories energètiques de tots els seus edificis calefactats, abans de l'any 2022. En base a aquestes auditories, l'Administració Pública impulsa la renovació de tots els seus edificis calefactats per assolir els requisits d'eficiència energètica en l'edificació, exigibles amb caràcter general als edificis de nova construcció, d'acord amb les previsions de l'article 34 d'aquesta Llei.
2. L'Administració Pública ha de disposar, per tots els seus edificis calefactats, d'un manual intern d'ús energèticament eficient de les instal·lacions. Es faculta al Govern a establir per la via reglamentària, els criteris bàsics d'estalvi i eficiència energètica en aquests edificis.
3. L'Administració Pública ha de substituir els seus equips de producció d'energia, quan arribin al final de la vida útil, per equips d'alta eficiència energètica amb prioritats d'aquells que utilitzin energia de font renovable.
4. L'Administració Pública ha d'incorporar en el seus organigrames estructurals funcions de gestió d'energia i eficiència energètica.
5. Els sistemes d'enllumenat públic han de ser de molt baix consum, i complir els requisits fixats per reglament.
6. Les flotes de vehicles de l'Administració Pública han de renovar-se segons criteris de sostenibilitat i seguint els objectius marcats en l'Estratègia energètica nacional.
7. L'Administració Pública ha d'aplicar criteris d'eficiència a totes les contractacions públiques d'obres, de subministraments, de serveis i de treballs tècnics.
8. L'Administració Pública ha de treballar per incrementar la sensibilització de la societat civil, de les organitzacions privades i de les autoritats públiques respecte del valor del model energètic, el seu paper i la seva transformació.

Secció setena. Altres mesures

Article 43. *Capacitació per exercir en el context de la transició energètica*

1. Els professionals que presten serveis en l'àmbit executiu de la instal·lació, del muntatge i de l'obra en l'edificació, en el context de la transició energètica, requereixen una capacitació professional específica, amb l'objectiu final de garantir un alt grau de qualitat en els serveis prestats i d'assegurar la protecció del consumidor.
2. S'encomana al Govern l'aprovació i publicació dels requisits de les formacions i de les capacitacions professionals que en resultin, així com l'adaptació i l'adopció de la normativa que escaigui per a fer efectives les previsions d'aquest article.

Article 44. *Registre energètic nacional*

1. Es crea el Registre energètic nacional, en endavant també REN, com a eina de seguiment i control centralitzat dels fluxos energètics del país. El registre inclou informació relativa a les quantitats d'energia tèrmica i elèctrica produïda, distribuïda, consumida, emmagatzemada, importada i exportada a escala nacional.

2. L'objectiu del Registre energètic nacional és determinar, des del punt de vista quantitatiu, el balanç energètic del país per oferir, així, informació objectiva i transparent en relació amb els resultats de l'Estratègia nacional i la política en matèria energètica.

3. Sense perjudici de la disposició transitòria setena, estan sotmeses a mantenir el Registre energètic nacional actualitzat, mitjançant l'eina que posa a disposició el Govern, les entitats del sector elèctric, dels hidrocarburs, d'altres fonts d'energia, així com les entitats l'activitat comercial de les quals estigui relacionada amb producció, importació, exportació, transport, emmagatzematge, distribució i venda d'energia tèrmica o elèctrica.

Article 45. *Precarietat energètica*

1. Les accions d'aquest article s'apliquen a tota la població que acrediti la residència legal, efectiva i permanent, d'acord amb el que s'estableix en l'article 5, "Requisits", de la Llei 6/2014, del 24 d'abril, de serveis socials i sociosanitaris.

2. Es prohibeix a les empreses i entitats del sector energètic que subministren energia tallar el subministrament a les persones en risc potencial o real de patir precarietat energètica, sense una valoració social prèvia, preceptiva i vinculant del ministeri encarregat de l'atenció social.

3. Amb la voluntat de preservar l'interès vital de les persones en risc potencial o real de precarietat energètica, el Govern, a través del ministeri encarregat de l'atenció social, comunica a les empreses a les quals es refereix l'apartat anterior els casos susceptibles de respondre a una situació de risc potencial o real de precarietat energètica.

Article 46. *Protecció de les persones i del medi ambient*

1. El Govern, a la vista de la informació disponible en determinades zones sobre la qualitat i la vulnerabilitat ambiental o el risc potencial per a la salut de les persones, pot decretar, als emplaçaments en qüestió, la prohibició d'ús de determinades fonts d'energia, així com de fer-ne emmagatzematge finalista. El Decret corresponent fixa els límits cartogràfics, les fonts d'energia i les activitats concernides per la prohibició.

2. La prerrogativa de l'apartat anterior es pot fer efectiva quan hi hagi alguna font d'energia alternativa que permeti donar resposta a les necessitats energètiques de la zona, sense comprometre'n la competitivitat i sense que aquesta mesura resulti en la imposició, als ciutadans de la zona en qüestió, d'una càrrega superior a la de la resta de ciutadans.

Capítol quart. El canvi climàtic**Article 47.** *Acció nacional sobre el canvi climàtic*

1. L'acció nacional en matèria de canvi climàtic s'articula entorn dels eixos següents:

- a) Inventari nacional d'emissions de gasos d'efecte d'hivernacle;
- b) Mitigació de les emissions;
- c) Foment de l'adaptació al canvi climàtic i augment de la resiliència als seus efectes;
- d) Recerca i observació sistemàtica;
- e) Educació i sensibilització.

2. Les comunicacions nacionals que Andorra efectua prop del Secretariat de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic són públiques i s'elaboren amb el contingut i la periodicitat establerts en el marc dels convenis internacionals sobre canvi climàtic als quals el país s'ha adherit, i donen compte de l'acció nacional.

Article 48. *L'inventari nacional de gasos d'efecte d'hivernacle*

1. El Govern elabora, a través de l'Oficina de l'Energia i del Canvi Climàtic, l'inventari nacional de gasos d'efecte d'hivernacle d'acord amb els criteris definits pel Grup Intergovernamental d'Experts en Canvi Climàtic. És un document públic accessible al conjunt de ciutadans.
2. L'inventari nacional s'inclou a les comunicacions nacionals efectuades al Secretariat de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic.

Article 49. *La mitigació de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle*

1. La mitigació és el principi pel qual es persegueix la disminució de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle o l'augment de la capacitat d'absorció dels embornals.
2. El Govern integra en l'Estratègia nacional prevista en l'article 10 d'aquesta Llei un programa d'acció nacional per mitigar l'emissió de gasos amb efecte d'hivernacle. Els objectius que s'hi defineixen estan d'acord amb els compromisos internacionals adquirits pel país i s'estructuren segons els mateixos eixos que els inventaris nacionals d'emissions de gasos d'efecte d'hivernacle.
3. El programa d'acció nacional per mitigar l'emissió de gasos d'efecte d'hivernacle inclou:
  - a) La planificació quantitativa, temporal i econòmica de les accions de mitigació de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle tenint en compte els sectors clau identificats a l'inventari nacional de l'article 48, per tal d'assolir els compromisos de mitigació adquirits en les comunicacions internacionals sobre el canvi climàtic;
  - b) La definició dels instruments i dels indicadors de seguiment i d'avaluació de l'efectivitat de les accions previstes.

Article 50. *Mercat nacional de compensació d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle*

1. Es crea el mercat nacional de compensació d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle.
2. La unitat de mesura de la compensació d'emissions és el crèdit de carboni, que equival a una tona equivalent de diòxid de carboni.
3. S'encomana al Govern l'elaboració del Reglament regulador del mercat nacional de compensació d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle.

Article 51. *La compensació d'emissions*

1. La compensació de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle és l'acció per la qual una persona física, una persona jurídica o una administració pública que emet una determinada quantitat de gasos amb efecte d'hivernacle, contribueix mitjançant una transacció econòmica al finançament de l'activitat d'un tercer que contribueix a la mitigació de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle.
2. La compensació té caràcter voluntari i cobreix totalment o parcialment les emissions del productor.
3. La compensació s'efectua de preferència a través del mercat intern previst a l'article 50, i alternativament, quan en aquest mercat no hi hagi oferta suficient de crèdits de carboni, a través del mercat internacional.
4. S'encomana al Govern la creació d'una eina per al càlcul simplificat de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle que es posa a disposició dels usuaris interessats o subjectes a la compensació de les emissions.

Article 52. *Economia circular*

Les properes revisions del Pla nacional de residus, elaborades d'acord amb les previsions de la Llei 25/2004, del 14 de desembre, de residus, han d'incorporar i fomentar l'economia circular.

Article 53. *Foment de l'adaptació al canvi climàtic i augment de la resiliència als seus efectes*

1. S'encomana al Govern estudiar l'impacte i la vulnerabilitat del territori en relació amb el canvi climàtic.

2. Aquesta atribució és exercida de forma directa a través dels ministeris competents en les diverses temàtiques sectorials, o de forma indirecta a través de centres d'estudis o d'investigació.

3. Les temàtiques que es consideren prioritàries són la salut, l'agricultura, l'energia i el turisme.

Article 54. *Integració del canvi climàtic en polítiques, plans, estratègies i programes*

1. Les administracions públiques i les societats amb més de la meitat de capital públic avaluen i integren en les seves polítiques, plans, estratègies i programes els efectes i els impactes de les evolucions climàtiques en les seves activitats.

2. Les persones físiques i jurídiques que optin a ajudes o finançament públic específic en els àmbits de la mitigació i l'adaptació al canvi climàtic estudien i integren en les seves polítiques, plans, estratègies i programes els efectes de les evolucions climàtiques en les seves activitats.

3. Els efectes de les evolucions climàtiques que es consideren són:

- a) les noves situacions, tant les oportunitats com les amenaces, derivades dels impactes del canvi climàtic;
- b) la sostenibilitat de l'activitat, inclosos els recursos i productes, de forma integral.

4. Entre els criteris de valoració de projectes que aspirin a instruments de finançament públics, constitueix un requisit indispensable el fet que els beneficiaris disposin d'una planificació que inclogui les mesures necessàries per:

- a) Reduir el seu impacte en la generació de gasos amb efecte d'hivernacle;
- b) Incrementar l'eficiència i l'estalvi d'aigua i energia, l'autoconsum d'energia de fonts renovables, i la reducció en la generació de residus;
- c) Disminuir la seva vulnerabilitat davant dels fenòmens meteorològics extrems;
- d) Sensibilitzar, informar i educar tant els treballadors com els clients o proveïdors sobre l'ús sostenible dels recursos.

Article 55. *Sensibilització i educació en relació amb el canvi climàtic*

S'encomana al Govern, a través del ministeri competent en matèria d'educació, que asseguri la sensibilització i l'educació de la població escolar del país en relació amb el canvi climàtic i amb l'acció nacional prevista a l'article 47.

Capítol cinquè. Infraccions i sancions

Article 56. *Tipificació de les infraccions*

Als efectes d'aquesta Llei les infraccions es qualifiquen en lleus, greus i molt greus.

Article 57. *Infraccions lleus*

Són infraccions lleus:

1. No comunicar a l'operador del sistema elèctric, com a entitat distribuïdora, la capacitat de reducció i de trasllat dels consums que gestiona a la xarxa.
2. No informar els clients finals sobre la contribució de cada font energètica sobre les emissions resultants de la combinació energètica, i/o sobre l'historial de consums i de facturació dels darrers 14 mesos, d'acord amb les previsions de l'article 28.1.
3. No comunicar en les transmissions oneroses de domini de béns immobles i en els arrendaments d'habitatges la informació sobre la qualificació relativa a l'eficiència energètica en l'edificació, definida per l'article 35.
4. No disposar dels fulls d'informació de l'article 31.3.
5. No informar els clients dels consums d'energia dels aparells electrodomèstics.

6. No utilitzar els mètodes de repartició de costos d'acord amb les previsions de l'article 32.2 i 32.3
7. No complir els requisits d'elaboració i registre de la qualificació de l'eficiència energètica, i/o la metodologia de càlcul.
8. Prestar serveis en l'àmbit executiu de la instal·lació, del muntatge i de l'obra en l'edificació, en el context de la transició energètica, sense la capacitació professional específica.
9. Incomplir les obligacions previstes en aquesta Llei, sempre que no constitueixi una infracció greu o molt greu.
10. Les infraccions establertes als articles 59 i 60 quan no tinguin entitat suficient per ser qualificades com a infraccions greus o molt greus.

Article 58. *Infraccions greus*

Són infraccions greus:

1. No operar, com a importador, exportador, productor o distribuïdor, respectivament, el comptatge sistemàtic de la importació, l'exportació, la producció i la venda d'energia elèctrica mitjançant comptadors intel·ligents.
2. No concentrar a escala local, com a entitat distribuïdora d'energia elèctrica, el comptatge d'energia, i/o no traslladar-la a escala nacional d'acord amb les prescripcions de l'article 44.
3. No oferir els serveis afins obligatoris recollits en l'article 17 de la Llei.
4. No garantir els requisits de qualitat i garantia del subministrament elèctric.
5. Facturar serveis afins que no ho poden ser.
6. La transmissió d'energia elèctrica feta per un abonat, per qualsevol títol, a un o diversos tercers, sense autorització prèvia del Govern o fora dels supòsits relacionats a l'article 18.2.
7. No respectar les condicions de facturació per part del transmissor a l'usuari final.
8. No connectar-se a la xarxa de distribució en baixa tensió en les condicions establertes.
9. No consentir, com a entitat distribuïdora propietària de la xarxa de distribució, la connexió a la xarxa de distribució de baixa tensió.
10. No permetre, com a entitat distribuïdora propietària de la xarxa de distribució, que el productor d'energia elèctrica pugui autoconsumir o injectar l'energia produïda en les condicions de l'article 20.3.
11. Superar els preus màxims previstos en relació amb l'etiqueta energètica.
12. No crear ni mantenir actualitzat un registre de la comercialització de certificats d'energia elèctrica d'origen 100% renovable.
13. No respectar les condicions d'emissió dels certificats esmentats i/o de comercialització dels mateixos certificats.
14. No respectar les condicions administratives i tècniques necessàries per a la venda de calor útil i/o per al contracte tipus que s'ha de subscriure entre el titular de la instal·lació de producció i el consumidor final.
15. No respectar les garanties de subministrament i de qualitat del servei que els productors han de proveir als seus clients en relació amb la venda de calor útil, o les entitats distribuïdores han de proveir en relació amb el subministrament elèctric.
16. No aplicar les reduccions sobre les tarifes als clients afectats per incompliments de les previsions de l'article 23.6 o de l'article 29.4.
17. No fer públics els preus de venda al públic de cada producte per a cada estació de servei, en el cas dels hidrocarburs líquids, i per a cada distribuïdor, per als hidrocarburs gasosos, a través dels mitjans que posa a disposició el Govern.

18. No lliurar anualment l'informe d'auditoria de l'article 29.
19. No efectuar el repartiment de despeses d'acord amb el que preveu l'article 32.
20. No complir els requisits de l'article 36.5 en els contractes entre les ESE i els seus clients.
21. La comissió de dos infraccions lleus sancionades, encara que siguin de naturalesa diferent, sempre que es cometin dins el període de quatre anys des de la primera de les infraccions i que l'autor hagi estat sancionat per aquesta infracció.

Article 59. Infraccions molt greus

Són infraccions molt greus:

1. No aplicar les tarifes de venda de l'electricitat i dels serveis afins prestats fixats per decret del Govern.
2. Operar talls del subministrament a les persones en risc potencial o real de patir precarietat energètica sense una valoració social prèvia, preceptiva i vinculant del ministeri encarregat de l'atenció social.
3. La comissió d'alguna infracció prevista com a greu, quan es posi en perill la vida de les persones.
4. La comissió de dos infraccions greus sancionades, encara que siguin de naturalesa distinta, sempre que es cometin dins el període de quatre anys des de la primera de les infraccions i que l'autor hagi estat sancionat per aquesta infracció.

Article 60. Responsables de les infraccions

1. Són responsables de les infraccions administratives previstes en aquesta Llei les persones físiques o jurídiques que:
  - a) Executin directament l'acció infractora, o les que ordenin aquesta acció quan l'executor es vegi obligat a complir l'ordre esmentada.
  - b) Siguin titulars o promotores de l'activitat, obra, aprofitament o projecte que constitueixi o origini la infracció.
  - c) Estant obligades per aquesta Llei a complir algun requisit o alguna acció, n'ometin l'execució.
2. Quan no sigui possible determinar el grau de participació de les diverses persones que hagin intervingut en la comissió d'una infracció, la responsabilitat és solidària.
3. Quan la infracció derivi de l'ús indegut d'autoritzacions emeses, el responsable d'aquesta infracció és el titular de l'autorització.

Article 61. Prescripció de les infraccions

1. Les infraccions lleus prescriuen al cap d'un any, les greus al cap de tres anys i les molt greus al cap de cinc anys.
2. El termini de prescripció de les infraccions es computa des del dia en què s'han comès.
3. Aquest termini de prescripció s'interromp amb la incoació de l'expedient sancionador corresponent.

Article 62. Sancions

1. Per la comissió de les infraccions tipificades per aquesta Llei s'han d'establir les sancions següents:
  - a) Infraccions lleus: multa de 100 a 3.000 euros. A més, també es poden imposar les sancions accessòries següents: tancament de l'establiment o suspensió de l'activitat, total o parcial, per un termini màxim d'un any.
  - b) Infraccions greus: multa de 3.000,01 a 15.000 euros. A més, també es poden imposar les sancions accessòries següents: tancament de l'establiment o suspensió de l'activitat, total o parcial, per un termini màxim de dos anys i imposició de l'obligació d'aplicar una reducció de tarifes als clients afectats en el termes previstos als articles 23.6 i 29.4.

c) Infraccions molt greus: multa de 15.000,01 a 60.000 euros. A més, també es poden imposar les sancions accessòries següents: tancament de l'establiment o suspensió de l'activitat, total o parcial, fins a quatre anys, o clausura definitiva, total o parcial, de l'establiment o l'activitat.

2. Si el tancament o la suspensió tenen caràcter temporal, es computa a l'efecte del seu compliment el temps en què hagi estat tancat o suspès com a mesura cautelar.

3. Les quantitats fixades en aquest article s'actualitzen periòdicament d'acord amb la Llei de pressupost.

Article 63. *Sanció d'infraccions concurrents*

1. Als responsables de dos o més infraccions diferenciades se'ls imposen les sancions corresponents a cadascuna.

2. En cap cas no es pot produir una doble sanció pels mateixos fets i en funció dels mateixos béns jurídics protegits d'acord amb aquesta Llei i amb altres normes de protecció ambiental; en aquest cas, únicament s'imposa la sanció més alta de les que resultin després de resoldre els procediments sancionadors corresponents.

3. No es considera que hi ha duplictat de sancions quan una mateixa actuació infringeixi normes de protecció ambiental i normes de tipus sectorial encaminades a la protecció de béns o valors diferents.

Article 64. *Criteris de graduació de les sancions*

1. Les sancions es graduen de conformitat amb tots els criteris següents:

a) La repercussió social, el nombre d'afectats i la transcendència de la infracció comesa en allò que respecta a la salut i a la seguretat de les persones, dels seus béns i del medi ambient.

b) L'afecció qualitativa i quantitativa i els perjudicis causats.

c) El caràcter irreversible del dany.

d) Les circumstàncies del responsable, la seva intencionalitat, l'ànim de lucre i el grau de malícia, de participació i el benefici obtingut.

e) Les sancions fermes en via administrativa que hagin estat imposades durant els últims dos anys. En cas d'observar-se aquesta circumstància, l'import de les multes pot incrementar-se un 50%, sense excedir en cap cas el límit més alt fixat per a les infraccions molt greus.

2. Es considera com a factor atenuant la rapidesa i eficàcia amb què l'infractor hagi adoptat per voluntat pròpia mesures per evitar o disminuir els danys i perjudicis derivats de la infracció, així com el compliment immediat i eficaç de les mesures cautelars que l'instructor del procediment hagi imposat a aquest respecte.

Article 65. *Prescripció de les sancions*

Les sancions prescriuen en el termini de cinc anys a comptar de la data de notificació de la resolució sancionadora esdevinguda ferma.

Article 66. *Execució de les sancions*

Les sancions que s'imposin a l'empara del que es disposa en aquesta Llei són objecte d'execució de conformitat amb el Codi de l'Administració.

Capítol sisè. Procediment sancionador

Article 67. *Procediment sancionador*

Tota actuació que contradigui el que estableix aquesta Llei o les disposicions reglamentàries que la desenvolupin i totes les complementàries pot donar lloc a adoptar les mesures destinades a restablir l'ordre jurídic infringit o a imposar sancions després de la instrucció prèvia de l'expedient oportú, de conformitat amb el procediment sancionador regulat per la normativa vigent.

En tot cas, correspon al ministeri competent en matèria d'energia i canvi climàtic incoar, tramitar i resoldre els expedients, llevat de resoldre les sancions molt greus, que correspon al Govern.

Disposició transitòria primera

En el termini de set anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, les entitats distribuïdores han de posar en pràctica la previsió de l'article 14.2.

Disposició transitòria segona

En el termini de quatre anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, les entitats distribuïdores han d'estar en disposició de:

1. Posar en pràctica la previsió de l'article 14.3 d'aquells comptadors que compleixin els requisits de l'article 14.2, en els termes de l'article esmentat. La informació de la resta de comptadors s'incorpora gradualment en el termini previst per la disposició transitòria primera.
2. Assegurar la previsió de l'article 28.2 per als clients que disposen dels comptadors que compleixin els requisits de l'article 14.2, i assegurar posteriorment aquesta previsió per a la resta de clients de forma gradual amb els límits fixats per la disposició transitòria primera.

Disposició transitòria tercera

En el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, els comuns han d'elaborar de manera individual o mancomunada un estudi ambiental, tècnic i econòmic d'aprofitament energètic de la biomassa comunal, segons preveu l'article 19.2.

Disposició transitòria quarta

En el termini d'un any el Govern ha de posar a disposició de les empreses subministradores d'hidrocarburs la plataforma que permeti registrar els preus de venda al públic prevista a l'article 30.

Disposició transitòria cinquena

L'estratègia nacional de mobilitat prevista a l'article 37.2 s'ha d'elaborar i aprovar en un termini màxim de dos anys a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei. Els plans de mobilitat parroquials s'han d'elaborar i aprovar en un termini màxim de dos anys a comptar de l'aprovació de l'estratègia nacional de mobilitat.

Disposició transitòria sisena

Les previsions de l'article 38.1 s'han de fer efectives en el termini màxim de dos anys a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició transitòria setena

En el termini de dos anys a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha d'establir, reglamentàriament, el funcionament del Registre energètic nacional i posa a disposició dels actors implicats les eines necessàries per complir els requeriments d'aquesta Llei en matèria del Registre energètic nacional segons les previsions de l'article 44.

Disposició transitòria vuitena

Les condicions de retribució de les instal·lacions que hagin adquirit la inscripció al registre de tarifa retribuïda (RTR) a l'empara de la Llei 85/2010, del 18 de novembre, de mesures provisionals en relació amb el règim de l'energia elèctrica, i que estiguin publicades al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* abans de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, es mantenen durant la vigència prevista en les seves respectives resolucions i en les de la convocatòria mitjançant la qual van obtenir-les.

Disposició transitòria novena

Mentre no siguin efectives les previsions de l'article 14, no es permet l'autoconsum virtual per balanç net previst per l'article 22.

Disposició transitòria desena

Les previsions a les quals es refereix l'apartat 1 de l'article 31, relatives a la informació sobre la qualificació relativa a l'eficiència energètica en l'edificació en tota transmissió onerosa de domini de béns immobles, esdevenen de caràcter obligatori per a tots els edificis i els habitatges a comptar de l'1 de gener del 2020. En el cas dels habitatges de lloguer d'edificació anterior, s'exigeix la informació sobre la qualificació relativa a l'eficiència energètica a partir de l'1 de gener del 2023.

Disposició transitòria onzena

En el termini d'un any a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha d'establir reglamentàriament les característiques del sistema de repartiment previst per l'article 32.2.

Disposició transitòria dotzena

Fins que no es modifiqui el Reglament energètic en l'edificació en el sentit de l'article 34.2, es considera que els edificis de consum d'energia quasi nul (EEQN) responen als valors objectiu que hi són definits.

Disposició transitòria tretzena

Fins que no s'incorporin les tarifes pels serveis de recàrrega d'equips amb bateria, entre els quals es troben els vehicles elèctrics i els híbrids endollables, en el Decret vigent de tarifes de venda de l'energia elèctrica i dels serveis afins, seran aplicables les previstes en el decret específic vigent.

Disposició derogatòria primera

Es deroga la Llei 85/2010, del 18 de novembre, de mesures provisionals en relació amb el règim de l'energia elèctrica, i la Llei 5/2013, del 9 de maig, de modificació de la Llei 85/2010, del 18 de novembre, de mesures provisionals en relació amb el règim d'energia elèctrica.

Disposició derogatòria segona

Queden derogades totes les normes o disposicions legals de rang igual o inferior que s'oposin al que estableix aquesta Llei o ho contradiguin.

Disposició final primera

Es modifiquen els apartats b) i f) de l'article 4 de la Llei 21/2013, del 10 d'octubre, per al foment de la rehabilitació del parc immobiliari, la millora de l'eficiència energètica dels edificis i l'ús de les energies renovables (en endavant, Llei 21/2013), que queden redactats de la manera següent:

1. Apartat b)

"b) Les que representin el buidat estructural o l'enderroc de façanes, llevat que l'actuació es justifiqui per l'enretirada d'elements constructius que incorporin amiant."

2. Apartat f)

"f) Les que s'efectuïn en compliment d'una normativa vigent, ja sigui d'àmbit nacional o comunal, llevat que les convocatòries ho prevegin expressament."

Disposició final segona

Es modifica l'apartat 1 de l'article 5 de la Llei 21/2013, que queda redactat de la manera següent:

"1. Poden ser persones o entitats promotores de les actuacions contingudes en el programa totes les persones físiques, jurídiques i comunitats de propietaris d'edificis que:

a) disposin d'un títol de domini o qualsevol altre dret que els permeti dur a terme les actuacions;

b) disposin de l'autorització escrita de les persones físiques, jurídiques i comunitats de propietaris d'edificis que compleixen els requisits de l'apartat a);"

Disposició final tercera

Es modifiquen els apartats 1 i 5, i s'afegeix un apartat 7, a l'article 7 de la Llei 21/2013, que queden redactats de la manera següent:

1. Apartat 1

"1. El programa estableix l'import màxim de les subvencions i dels préstecs preferents segons les característiques de l'actuació.

Aquest import màxim pot consistir en un percentatge del cost de l'obra, en una quantitat determinada, o ser proporcional al cost de l'obra, en funció de la millora obtinguda en termes d'eficiència energètica, mesurada pel que disposi la certificació de l'eficiència energètica de l'edifici.

En qualsevol cas les subvencions no poden superar un màxim del 40% del cost real de l'actuació protegible.

Els pagaments dels ajuts consistents en una subvenció directa s'efectuen un cop el beneficiari de l'ajut acredita la conformitat de les actuacions efectuades d'acord amb les condicions que han conduït a l'atorgament de l'ajut."

2. Apartat 5

"5. Els promotors de les actuacions responen legalment del deute i les obligacions que contreen en ser-los atorgat l'aval del Govern sobre un préstec preferent, amb:

- a) el mateix bé immoble al qual es destina la millora;
- b) un altre bé la valoració del qual superi l'import dels ajuts atorgats al bé objecte de l'ajut;
- c) un aval emès per una entitat bancària autoritzada a operar a Andorra, equivalent a l'import dels ajuts, establert en les condicions que determini el Govern;
- d) un ingrés en dipòsit al Govern equivalent a l'import dels ajuts."

3. Apartat 7

"7. Sense perjudici del que preveu l'apartat 6, quan es comprovi que la falsedat de les dades, o l'incompliment de les condicions imposades als promotors de les actuacions beneficiàries dels ajuts, tingui per origen una negligència, una execució no conforme a la normativa, a les regles de l'art o a les previsions dels documents que han portat a l'atorgament de l'ajut dels professionals que han intervingut en el procés, el Govern pot exigir-los les responsabilitats que escaiguin d'acord amb el que preveu l'article 11."

Disposició final quarta

Es modifica l'article 10 de la Llei 21/2013, que queda redactat de la manera següent:

"Article 10. Gestió del programa

1. L'Oficina de l'Energia i del Canvi Climàtic és l'òrgan encarregat de gestionar el programa per al foment de la rehabilitació del parc immobiliari, la millora de l'eficiència energètica dels edificis i l'ús de les energies renovables.

2. Tenint en compte el caràcter pluridisciplinari del programa, es crea la Comissió Tècnica de Rehabilitació (CTR) com a òrgan amb funcions consultives, d'avaluació, de seguiment i de control. La CTR està presidida per un representant de l'Oficina de l'Energia i del Canvi Climàtic nomenat pel Govern. El president pot delegar l'aplicació de qualsevol de les seves funcions en els seus substituïts, d'acord amb l'ordre de prelación previst en el Decret que estableix la composició nominal de la CTR. S'ha d'establir reglamentàriament el funcionament de la CTR.

3. L'Oficina de l'Energia i del Canvi Climàtic exerceix, a través del seu personal o mitjançant la Comissió Tècnica de Rehabilitació (CTR), la valoració de les sol·licituds per acollir-se al programa, la proposta de resolució de les sol·licituds i la valoració de les sol·licituds de pagament, així com altres procediments administratius relacionats amb el programa."

Disposició final cinquena

S'afegeix un article 11 a la Llei 21/2013, que queda redactat de la manera següent:

"Article 11. Responsabilitats, infraccions i sancions

Les responsabilitats, les infraccions i les sancions d'aquesta Llei relacionades amb el projecte, l'execució, la conservació, el manteniment i el control d'obres d'edificació es regulen pel que disposa el títol XI de la Llei general d'ordenació del territori i urbanisme.

Les responsabilitats, les infraccions i les sancions d'aquesta Llei relacionades amb la fabricació, la importació, la instal·lació i la venda de productes industrials relacionats amb la construcció o amb els equipaments industrials, així com el projecte, l'execució, la conservació, el manteniment i el control d'instal·lacions de producció, transport, distribució i consum d'energia no sotmesos a legislació específica, es regulen pel que disposa el títol V de la Llei de seguretat i qualitat industrial."

Disposició final sisena

S'afegeix un nou article a la Llei general d'ordenació del territori i urbanisme, amb el contingut següent:

"Article 22 bis. Servituds i limitacions a la propietat immobiliària

1. Es declaren d'utilitat pública, als efectes d'expropiació forçosa i exercici de la servitud de pas, les instal·lacions següents:

- a) Les instal·lacions i els serveis necessaris per a l'establiment de les infraestructures de serveis energètics definides en els instruments d'ordenació del Govern.
- b) Les xarxes destinades a serveis públics urbanístics, és a dir, les galeries i xarxes de distribució d'aigües, col·lectors d'aigües residuals, energia, telèfon i xarxes de telecomunicacions definides en els instruments d'ordenació del Govern.

2. Per al reconeixement de la utilitat pública de les instal·lacions i serveis previstos en l'apartat anterior cal seguir els tràmits que estableix la Llei d'expropiació, en relació amb la preparació de l'expedient i els tràmits de publicació al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* de la iniciació de l'expedient d'expropiació, la notificació als interessats i la informació pública. Conclou la tramitació, li correspon al govern el reconeixement de la utilitat pública, únicament quan es tracti de les instal·lacions i serveis previstos en els projectes d'interès nacional o plans sectorials relatius als equipaments inclosos a la disposició addicional de la Llei 19/2017, del 20 d'octubre, qualificada de modificació de la Llei de delimitació de competències dels comuns. Per la resta de casos, el reconeixement de la utilitat pública li correspon al Consell General.

3. El reconeixement de la utilitat pública per part del Govern porta implícita la necessitat d'ocupació dels béns i/o l'adquisició dels drets afectats.

4. La publicació i notificació a tots els interessats coneguts de l'acord del Govern inicia la fase d'execució de l'expropiació en els termes previstos a la Llei d'expropiació."

Disposició final setena

S'afegeix un nou article a la Llei general d'ordenació del territori i urbanisme, amb el contingut següent:

"Article 22 ter. Servituds i autoritzacions de pas

1. Les servituds de pas necessàries per a la construcció de les infraestructures públiques definides en l'article anterior graven els béns privats i públics amb l'abast que sigui necessari per a la seva realització efectiva, d'acord amb el que estableixen les lleis sectorials i la normativa reglamentària i tècnica aplicable.

2. Les servituds de pas graven preferentment la franja de cinc metres d'amplada no construïble per la iniciativa privada a cadascun dels marges dels rius, a partir del límit de la llera definida pels límits oficials d'edificació.

3. Les servituds de pas comprenen, si és procedent, l'ocupació del subsòl per instal·lacions i canalitzacions a la profunditat i amb les restants característiques que assenyalen les normes tècniques aplicables.

4. Les servituds de pas comprenen també el dret de pas i d'accés, i l'ocupació temporal del terreny o d'altres béns necessaris per atendre la vigilància, la conservació, el manteniment i la reparació de les instal·lacions i de les conduccions.

L'establiment d'aquestes servituds i autoritzacions de pas es fa de manera que resulti compatible amb l'ús del sòl o dels immobles afectats i, si escau, amb la indemnització que correspongui. En cas contrari, s'haurà de procedir a l'expropiació."

Disposició final vuitena

Es modifica el darrer paràgraf de l'apartat 2 de l'article 27 de la Llei general d'ordenació del territori i urbanisme, que queda redactat de la manera següent:

"3. També s'hi permeten, en règim d'obres i actuacions provisionals, les instal·lacions a l'aire lliure destinades a ús esportiu, esportivorecreatiu, a ús de protecció i a ús d'estacionament lligat als anteriors, així com les activitats, instal·lacions i infraestructures per a ús energètic."

Disposició final novena

Es modifica l'apartat 2 de l'article 30 de la Llei general d'ordenació del territori i urbanisme, que queda redactat de la manera següent:

"2. Mentre el sòl urbanitzable no hagi obtingut la qualificació d'urbà consolidat s'hi permeten les mateixes actuacions d'excepció i en les mateixes condicions que en el sòl no urbanitzable.

Igualment hi són permeses, en règim d'obres i actuacions provisionals, i en les mateixes condicions, les obres i les instal·lacions indicades als apartats 2 i 3 de l'article 27."

Disposició final desena

S'afegeix un nou apartat 2.g) a l'article 51 de la Llei general d'ordenació del territori i urbanisme, amb la redacció següent:

"g) En zones que presentin un potencial econòmicament i tècnicament viable per a la producció d'energia a partir de fonts renovables o bé per a altres usos energètics d'acord amb la normativa que aprovi i publiqui el Govern, la instal·lació d'infraestructures energètiques segons la normativa sectorial vigent."

Disposició final onzena

Es modifica l'article 78 de la Llei general d'ordenació del territori i urbanisme, que queda redactat de la manera següent:

"Article 78. Definició de les activitats i els usos

Dins de cada una de les unitats d'actuació en què es divideixen el sòl urbà i el sòl urbanitzable, els plans d'ordenació i urbanisme parroquial estableixen les activitats i els usos urbanístics, existents i previsibles, permesos i prohibits, així com la compatibilitat o incompatibilitat entre ells, i les mesures i les condicions de regulació o, si escau, de correcció."

Disposició final dotzena

Es modifica l'apartat 5 de l'article 109 de la Llei general d'ordenació del territori i urbanisme, que queda redactat de la manera següent:

"5. Plànols i memòria tècnica dels traçats i característiques de les galeries tècniques i de les xarxes de subministrament d'aigua, depuració, clavegueram, aigües pluvials, energia, telèfon, i tots els altres serveis previstos en el Pla."

Disposició final tretzena

Es modifica l'article 7 de la Llei 5/2016, que queda redactat de la manera següent:

"1. És potestat del Govern:

a) La planificació energètica.

b) L'aprovació de les tarifes majoristes aplicables a l'adquisició d'energia elèctrica, de fred i de calor útil als productors; les tarifes majoristes de venda d'energia elèctrica, de fred i de calor útil als distribuïdors, les tarifes de venda minorista d'energia elèctrica, de fred i de calor útil, així com les tarifes dels serveis afins relatius al sector elèctric.

2. Correspon a FEDA la facultat de proposta al Govern en matèria de planificació energètica i de tarifes d'energia elèctrica, de fred i de calor útil, així com dels serveis afins relatius al sector elèctric."

Disposició final catorzena

S'elimina la disposició addicional quarta de la Llei 5/2016.

Disposició final quinzena

S'afegeix un apartat 4 a l'article 4 de la Llei 7/2013, amb la redacció següent:

"4. Així mateix, no tenen la condició d'entitats financeres a l'efecte d'aquesta Llei, i per tant, no formen part del sistema financer les persones jurídiques que, tot i tenir en l'objecte social alguna de les activitats relacionades als articles 8, 19, 20, 21 i 49 de la Llei 7/2013, del 9 de maig, sobre el règim jurídic de les entitats operatives del sistema financer andorrà i altres disposicions que regulen l'exercici de les activitats financeres al Principat d'Andorra, prestin serveis de finançament en el marc de la seva activitat com a empreses de serveis energètics, d'acord amb la definició de la Llei d'impuls de la transició energètica i del canvi climàtic."

Disposició final setzena

S'encomana al Govern que en el termini de dos anys, des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, elabori i publiqui l'Estratègia energètica nacional i de lluita contra el canvi climàtic prevista a l'article 10.

Disposició final dissetena

Es faculta al Govern per a que en el termini de dos anys, a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, dicti les disposicions reglamentàries que estimi necessàries per desenvolupar-ne les disposicions, i adapti els reglaments vigents d'acord amb les previsions de la mateixa.

Disposició final divuitena

Aquesta Llei entrarà en vigor l'endemà de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Casa de la Vall, 13 de setembre del 2018

Vicenç Mateu Zamora
Síndic General

Nosaltres els coprínceps la sancionem i promulguem i n'ordenem la publicació en el *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Joan Enric Vives
Sicília Bisbe d'Urgell
Copríncep d'Andorra

Emmanuel Macron
President de la República Francesa
Copríncep d'Andorra